

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ

ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΙΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΙΗ'

Τετάρτη 31 Ιανουαρίου 2007 (πρωί)

Αθήνα, σήμερα στις 31 Ιανουαρίου 2007, ημέρα Τετάρτη και ώρα 11.27' συνήλθε στην Αίθουσα της Γερουσίας η Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος για να συνεδριάσει υπό την Προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΙΩΑΝΝΗ ΤΡΑΓΑΚΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμεθα στην ημερήσια διάταξη με θέμα: Επεξεργασία και εξέταση συμπληρωματικών προτάσεων αναθεώρησης διατάξεων του Συντάγματος.

Κύριοι συνάδελφοι, θα συζητήσουμε σήμερα τις συμπληρωματικές προτάσεις συναδέλφων Βουλευτών, που βάσει των άρθρων 110 του Συντάγματος και 119 του Κανονισμού της Βουλής έλαβαν τον απαιτούμενο αριθμό υπογραφών Βουλευτών, δηλαδή πενήντα Βουλευτών, που ανακοινώθηκαν στην Ολομέλεια της Βουλής και εστάλησαν στην Επιτροπή μας για συζήτηση.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ορίστε, κύριε Πάγκαλε, έχετε το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Έχουμε την άποψη -και φαντάζομαι ότι θα συμφωνήσει και η Νέα Δημοκρατία- ότι επί αυτών των προτάσεων δεν χωρεί παρέμβαση των γενικών εισηγητών. Κάθε Βουλευτής, ο οποίος προτείνει, ομιλεί και όλοι οι παριστάμενοι ομιλούν, ως Βουλευτές, επί του κειμένου, εάν θεωρείται ότι πρέπει να υπάρξει συζήτηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Σωστό είναι αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Είναι σωστό αυτό που λέτε και νομίζω ότι αυτό θα πρέπει να ακολουθήσουμε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μία ερώτηση μπορώ να κάνω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ορίστε, κύριε Πετσάλνικε, έχετε το λόγο.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ: Είχαμε πει την προηγούμενη φορά ότι σήμερα θα ολοκληρωθεί η συζήτηση επί αυτών των προτάσεων. Η συζήτηση για τις ψηφοφορίες πότε θα γίνει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Όχι συζήτηση. Σας διενεμήθη ημερήσια διάταξη για την ψηφοφορία, που θα διεξαχθεί στις 15.00'.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ: Συγγνώμη, για την ψηφοφορία εννοώ. Θα γίνει στις 15.00'. Θα κάνουμε, δηλαδή, συνεχή συνεδρίαση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Εάν ολοκληρώσουμε πριν από τις 15.00', μπορεί να πάμε συνέχεια και να ψηφίσουμε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ: Επομένως δεν θα πάμε σε άλλη εμβόλιμη συνεδρίαση το απόγευμα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Όχι, στις 15.00' θα ψηφίσουμε. Έχω την αίσθηση, όμως, ότι θα τελειώσουμε μέχρι τις 15.00'.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Με ποιον τρόπο ψηφίζουμε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Θα το συζητήσουμε στις 15.00', που θα μπούμε στη διαδικασία των ψηφοφοριών.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Δεν υπάρχουν τα προηγούμενα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ναι, υπάρχουν. Θα ακολουθήσουμε το ίδιο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Τότε τι να συζητήσουμε για τον τρόπο;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ορίστε, κύριε Φούσα, έχετε το λόγο.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Σήμερα, λοιπόν, συζητούμε αυτές τις προτάσεις, οπότε και κλείνει η σημερινή μας συνεδρίαση, μετά από την ψηφοφορία. Νομίζω, ότι συμφωνήσαμε, κατά την προηγούμενη συνεδρίαση, ότι ο οποιοσδήποτε Βουλευτής συγκεντρώσει πενήντα και άνω υπογραφές να μπορεί να καταθέσει στη Βουλή την πρότασή του, έστω και αν έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες της Επιτροπής μας. Νομίζω, κύριε Βενιζέλο, ότι αυτό είχαμε συμφωνήσει προχθές.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Βεβαίως, θεωρητικά ναι. Όμως, πρέπει να επανασυγκροτηθεί η Επιτροπή, πρέπει να ληφθεί απόφαση της Ολομέλειας, που θα παραπέμψει.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Αυτό το θέμα να λύσουμε, γιατί πιεζόμαστε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Δηλαδή είστε σε εξέλιξη μαζέματος πενήντα υπογραφών, για να καταθέσετε καινούργια πρόταση;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Πιέσεις έχουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Τι εννοείτε πιέσεις;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Αιτήματα έχουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Αιτήματα ψηφοφόρων; Τι αιτήματα είναι αυτά, τα οποία θα έρθουν στην Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Ποιος πιέζει ποιον; Να μας πει.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Πιέσεις, κύριε Πάγκαλε, ελληνική λέξη. Πολιτικές πιέσεις εννοώ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Πιέσεις ψηφοφόρων.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Όχι, ανθρώπων του χώρου σας, στελεχών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Για να κλείσουμε αυτό το

θέμα -και νομίζω ότι θα συμφωνήσετε όλοι- θέλω να πω το εξής: Μέχρι τη λήξη της παρούσης Συνόδου της Βουλής, εάν υποβάλλονται αιτήματα με πενήντα υπογραφές...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Γίνονται δεκτές.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Και της επομένης, εκτός και εάν δεν έχει επόμενη Σύνοδο η Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Μέχρι τη λήξη της παρούσης Συνόδου...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Της παρούσης περιόδου.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Με συγχωρείτε, της παρούσης περιόδου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Της παρούσης περιόδου, ναι.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Γιατί θεωρητικά έχει μια ακόμη Σύνοδο η Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Μέχρι τη λήξη της παρούσης περιόδου, λοιπόν, όταν υποβάλλονται προτάσεις που έχουν συγκεντρώσει πενήντα υπογραφές Βουλευτών -δεν ξέρω αν θα γίνει επανασύσταση της ίδιας Επιτροπής ή εάν θα δημιουργηθεί άλλη επιτροπή- θα μπορούν να συζητηθούν. Δεν νομίζω, όμως, να υπάρξει.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Υπάρχουν θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Πώς υπάρχουν θέματα; Θέματα θα υπάρχουν πάντοτε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Θεωρητικά γίνονται δεκτές, αλλά όμως, υπάρχουν κάποιες δυσκολίες.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Επειδή εδώ είμαστε πολιτικά όντα και πολιτικά λειτουργούμε, τυπικά η διαδικασία είναι όπως την περιέγραψε ο κ. Βενιζέλος. Θεωρώ, όμως, ότι πρέπει όλοι να αναλάβουμε την ευθύνη απέναντι στο Σώμα και για την ομαλή λειτουργία του να μην προσκομίζουμε συνεχώς προτάσεις καινούργιες, δημιουργώντας προβλήματα, όπως είναι η επανασύσταση της Επιτροπής κ.λπ.. Εάν μας πιέζουν οι ψηφοφόροι μας, υπάρχει ένα άριστο επιχείρημα εκ του γεγονότος ότι η επιτροπή τελείωσε τις εργασίες της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Εγώ συμφωνώ απόλυτα μαζί σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: ...και όχι επειδή είναι ψηφοφόρος μας. «Τι να σου κάνω, χριστιανέ μου, τελειώσαμε, δεν μπορώ να σου παραχωρήσω την τάδε χορτολιβαδική έκταση, για να την κάνεις δεν ξέρω και εγώ τι...»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Συμφωνώ απόλυτα μαζί σας.

Ας μπορούμε τώρα στη συζήτηση.

Υπάρχει η πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης, κ. Σιούφα και λοιπών Βουλευτών για την αναθεώρηση του άρθρου 101, η οποία έχει διανεμηθεί εγκαίρως. Θέλει κάποιος συνάδελφος να τοποθετηθεί πάνω σε αυτήν την πρόταση;

Κανένας.

Θα τη θέσουμε σε ψηφοφορία κατά τη διάρκεια των ψηφοφοριών.

Υπάρχει μία πρόταση του κ. Φούσα για αναθεώρηση του άρθρου 108 παράγραφος 1 και 2 του Συντάγματος, σχετικά με τον Απόδημο Ελληνισμό. Είναι αναδιτύπωση κυρίως δύο παραγράφων.

Θέλει κάποιος να τοποθετηθεί επί αυτής;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Εγώ, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω κάτι για την πρόταση του κ. Σιούφα και των πενήντα Βουλευτών, για την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Δεν με ακούσατε προηγουμένως, κύριε συνάδελφε, που ρώτησα αν κάποιος θέλει να πάρει το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Με συγχωρείτε, αλλά δεν το άκουσα. Θα ήθελα να πω μία κουβέντα, διότι θα φύγω για να πάω στην κηδεία του Κούρκουλου και δεν θα είμαι μετά.

Αν μου επιτρέπει βέβαια και ο κ. Φούσας.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Δεν έχω καμία αντίρρηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ορίστε, κύριε Βενιζέλο,

έχετε το λόγο για πέντε λεπτά.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Σας ευχαριστώ πολύ.

Το 2001 σταθήσαμε με πολύ μεγάλη προσοχή και με τη συναίνεση της αντιπολίτευσης τότε, το ποιες ανεξάρτητες αρχές πρέπει να προβλέπονται στο Σύνταγμα. Το κριτήριο που επικράτησε είναι ότι στο Σύνταγμα κατοχυρώνονται ανεξάρτητες αρχές, που συνδέονται με την προστασία συνταγματικών δικαιωμάτων ή βασικών θεσμικών εγγυήσεων, όπως είναι οι προσλήψεις των δημοσίων υπαλλήλων, δηλαδή με τη λειτουργία του κράτους δικαίου, της ισονομίας.

Αντιθέτως είπαμε ότι οι ανεξάρτητες αρχές, ρυθμιστικές των αγορών, δεν πρέπει να κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα για δύο λόγους:

Πρώτον, διότι συνδέονται στενότερα με το ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο και τις ραγδαίες εξελίξεις, που καταγράφονται σε αυτό, με αποτέλεσμα πολύ συχνά να έχουμε κενές οδηγίες που επηρεάζουν τη συγκρότηση και τη λειτουργία τέτοιων αρχών, όπως είναι η Επιτροπή Ανταγωνισμού ή η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας και δεύτερον, επειδή αυτές οι ρυθμιστικές αρχές των αγορών είναι αρχές που συνδέονται με την οικονομική συγκυρία και με την κυβερνητική πολιτική. Άρα η ευελιξία του κοινού νομοθέτη πρέπει να είναι πολύ μεγαλύτερη.

Η Κυβέρνηση τώρα, πιεζόμενη από την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί, ιδίως στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, λόγω των γνωστών σκανδάλων, που συνεπάγονται και μεγάλη πολιτική ευθύνη της Κυβέρνησης, έρχεται και κατασκευάζει ένα συνταγματικό πρόσχημα, προτείνοντας τη συνταγματική κατοχύρωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, ενώ είναι προφανές ότι δεν μπορεί ούτε νομοθετικά ούτε πολιτικά να διαχειριστεί το ζήτημα και να εξασφαλίσει τη φερέγγυα και αποτελεσματική λειτουργία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία έχει καταστεί ύποπτη στη συνείδηση της κοινής γνώμης.

Αντί να προτείνει η Κυβέρνηση τη συνταγματική κατοχύρωση και αυτών των ανεξαρτήτων αρχών, οι οποίες δεν αφορούν ατομικά δικαιώματα και τη λειτουργία του κράτους δικαίου, αλλά τον πυρήνα της αγοράς και του ανταγωνισμού, αντί, λοιπόν, να προτείνει τη συνταγματική κατοχύρωση αρχών, που μπορεί να επιβληθεί η αλλαγή τους μέσα από την τροποποίηση σχετικών κοινοτικών οδηγιών, θα έλεγα να κάνει κάτι απλούστερο. Να λάβει μέτρα για την κατοχύρωση της διαφάνειας στη σημερινή Επιτροπή Ανταγωνισμού και να δώσει επαρκείς πολιτικές εξηγήσεις για το επίτευγμά της να ευτελίσει την Επιτροπή Ανταγωνισμού και να την κάνει αντικείμενο μεγάλου ποινικού και δημοσιογραφικού ενδιαφέροντος.

Εγώ δεν θεωρώ ότι είναι αξιόπιστη και αποτελεσματική η παρούσα επιτροπή, ανεξαρτήτως της ευθύνης του προέδρου και των μελών της, για λόγους αντικειμενικούς πια. Άλλα πρέπει να κάνει η Κυβέρνηση αν θέλει να λειτουργήσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού και να πεισθούν οι πολίτες ότι κτυπάει η πολιτεία τα φαινόμενα του αθέμιτου ανταγωνισμού, της νόθευσης της αγοράς και της αισχροκέρδειας. Τα καρτέλ, τις εναρμονισμένες πρακτικές, την αισχροκέρδεια εις βάρος του απλού πολίτη δεν την καταπολεμάς με συνταγματικά πυροτεχνήματα, όπως είναι αυτό που προτείνει τώρα η Κυβέρνηση. Αυτά τα φαινόμενα τα καταπολεμάς όταν έχεις πολιτική βούληση.

Δυστυχώς η Κυβέρνηση κάνει μια επίδειξη ταξικότητας. Επί τρία χρόνια παρακολουθούμε σειρά νομοθετικών, φορολογικών, ασφαλιστικών, εργασιακών πρωτοβουλιών, που λειτουργούν ως μηχανισμός αντίστροφης αναδιανομής του εθνικού πλούτου και του κοινωνικού πλεονάσματος εις βάρος των φτωχών, των αδυνάτων και των μεσαίων και υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων, που θέλουν να λειτουργούν εκτός του πεδίου του ανταγωνισμού με αδιαφάνεια και με πρακτικές, οι οποίες δεν εμφανίζονται στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες.

Εμείς, λοιπόν, δεν έχουμε κανένα λόγο να συμπράξουμε σ' αυτόν τον συνταγματικό πομφόλυγα, τον αναθεωρητικό, της πρότασης για κατοχύρωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Αντίθετα, αξιώνουμε και μέσω της Διαρκούς Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας και μέσω της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου να ασκηθεί ουσιαστικός έλεγχος και να αυξηθούν

στην πράξη οι εγγυήσεις, που τώρα δεν υπάρχουν για την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα της επιτροπής.

Όταν παρακολουθούμε, αυτά που παρακολουθούμε σε τηλεοπτικές εκπομπές και σε κυριακάτικα δημοσιεύματα για το Υπουργείο Ανάπτυξης, για το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, για την Επιτροπή Ανταγωνισμού, η απάντηση δεν μπορεί να είναι «να βάλουμε και στο Σύνταγμα την Επιτροπή Ανταγωνισμού». Πρέπει να τη βάλουμε να παίξει το ρόλο της στο πλαίσιο των οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της κοινής εθνικής νομοθεσίας. Και αν δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό, δεν μας φταίει το Σύνταγμα και ας το καταλάβει αυτό η Κυβέρνηση. Δεν της φταίει το Σύνταγμα. Της φταίει η δική της αντίληψη για τα πράγματα και η πολιτική της ανικανότητα. Της φταίει η ταξικότητά της, η κακή της σχέση με τον απλό πολίτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ωραία, ολοκληρώσατε.

Βέβαια, βλέπω ότι ζητούν τώρα το λόγο πολλοί, ενώ ανέγνωσα το θέμα...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Έχω δικίο. Πού να το βρω, όμως;

Το λόγο έχει ο κ. Σκυλλάκος.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Ένα λεπτό θέλω εγώ, κύριε Πρόεδρε, μια και άνοιξε η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριε Βενιζέλο, έχετε δύο λεπτά; Θα ακούσετε την απάντηση του Υπουργού;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Λυπάμαι πολύ για την αγένεια, αλλά οι κηδεείς δεν περιμένουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Καλώς.

Κύριε Σκυλλάκο, ζητήσατε δύο λεπτά.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Ναι, κύριε Πρόεδρε.

Εμείς είμαστε από επιφυλακτικοί μέχρι αρνητικοί στο να υπάρχουν ανεξάρτητες αρχές. Είναι η γενικότερη θέση μας. Την ευθύνη πρέπει να την παίρνουν οι κυβερνήσεις και όχι να μεταθέτουμε την εφαρμογή πολιτικών σε ανεξάρτητες αρχές, πολύ περισσότερο που δεν είναι κατ' ουσίαν ανεξάρτητες και από άποψη νομοθεσίας και πλαισίου στο οποίο δουλεύουν, αλλά και από άποψη σύνθεσης. Γι' αυτό, λοιπόν, κάθε παραπέρα βήμα συνταγματοποίησης ανεξάρτητων αρχών μάς βρίσκει αντίθετους.

Για τις συγκεκριμένες επιτροπές, η μεν Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει πολύ χαμηλό κύρος για τους γνωστούς λόγους. Δεν είναι και η κατάλληλη περίοδος να συζητάμε για την αναβάθμισή της με συνταγματική ρύθμιση. Η δε άλλη, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας συνδέεται με τη λογική της απελευθέρωσης του συγκεκριμένου τομέα με την οποία εμείς είμαστε αντίθετοι.

Για όλους αυτούς τους λόγους εμείς δεν συμφωνούμε με την πρόταση να κατοχυρωθούν στο Σύνταγμα ως ανεξάρτητες αρχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κύριε Πρόεδρε, δεν θα έπαιρνα το λόγο. Άλλωστε δεν είμαι μέλος της επιτροπής. Εκπροσωπώ την Κυβέρνηση και ξέρετε ότι η εκπροσώπηση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο μιας αμγώς κοινοβουλευτικής διαδικασίας, που σημαίνει καμία παρέμβαση και καμία πρόθεση παρέμβασης από την πλευρά της Κυβέρνησης. Είμαι υποχρεωμένος, όμως, ν' αποκαταστήσω ορισμένα πράγματα, τα οποία ελέγχσαν σ' αυτήν την Αίθουσα από πλευράς ΠΑ.ΣΟ.Κ. προφανώς για λόγους εντυπωσιασμού και που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Άκουσα από έγκριτο συνάδελφο, και μάλιστα καθηγητή του Συνταγματικού Δικαίου, να μιλά για πρόταση της Κυβέρνησης. Πρώτα-πρώτα, ξέρετε ότι στη διαδικασία της Αναθεώρησης του Συντάγματος δεν υπάρχουν προτάσεις της Κυβέρνησης. Προτείνει η Βουλή, προτείνουν οι Βουλευτές. Άρα, λοιπόν, αυτό που ελέγχθη περί προτάσεως της Κυβέρνησης είναι παντελώς ανακριβές και δεν μπορώ να καταλάβω αν τόσο άγνοια μπορεί να είναι τυχαία ή είναι υποβολιμαία με στόχο απλώς και μόνο να δημιουργήσει εντυπώσεις. Ας υποθέσουμε ότι έγινε λάθος και ότι μιλούσαν για πρόταση της Νέας Δημοκρατίας. Μα, η πρό-

ταση της Νέας Δημοκρατίας έχει κατατεθεί και την ξέρετε όλοι.

Δεύτερον, η πρόταση που κατετέθη, κατετέθη από πενήντα συναδέλφους και από τον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Σιούφα. Είναι μια πρόταση. Όπως ακριβώς μπορεί να καταθέσει ο οιοσδήποτε. Έχουν κατατεθεί και άλλες από πολλούς συναδέλφους.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Ο οιοσδήποτε είναι ο κ. Σιούφας;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Θα μου επιτρέψετε να σας πω κάτι, κύριοι συνάδελφοι: Για πολλοστή φορά θα το πω, για την πλευρά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Δεν διακόπτω κανέναν, όταν μιλάει και το έχετε παρατηρήσει. Αν έχετε το σύνδρομο του «διακοψία» χρόνια ολόκληρα, αυτό είναι δικό σας θέμα. Παρακαλώ πολύ, λοιπόν, πείτε ό,τι θέλετε, στην ώρα σας αλλά αφήστε με να ολοκληρώσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Έχετε δικίο, κύριε Υπουργέ, είναι υποχρέωση δική μου.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Όπως, όταν ο κ. Βενιζέλος εξαπέλυε απαράδεκτους και ανακριβείς μύθους, δεν τον διέκοψα, παρακαλώ πολύ να μη διακόψετε και εμένα.

Λέω, λοιπόν, ότι ο κ. Σιούφας εδώ ενήργησε ως Βουλευτής, ο οποίος μαζί με άλλους συναδέλφους πήρε αυτήν την πρωτοβουλία. Όποιος δεν το καταλαβαίνει αυτό, δεν καταλαβαίνει τι λέει το άρθρο 110 του Συντάγματος. Κατόπιν τούτου, λοιπόν, τα περί Κυβέρνησης και άλλων τινών, παρακαλώ πολύ επιστρέφονται εκεί που ελέγχθησαν. Διότι, το τονίζω, πέραν των άλλων δεν έχουν θεσμική ανταπόκριση στο άρθρο 110 του Συντάγματος.

Επίσης μιας και μπήκαν στην ουσία κάποιοι, εγώ δεν θα πάρω θέση, γιατί δεν είμαι μέλος της επιτροπής. Θα ψηφίσει η επιτροπή για το τι πιστεύει γι' αυτήν την πρόταση. Τη θέλει, δεν τη θέλει, είναι δικό της θέμα. Κυριάρχως θα κρίνει. Κήνσοντας δεν πρόκειται να γίνω κανενός, ιδίως δε των αντιλήψεων που έχει η επιτροπή.

Άκουσα, όμως –και αυτό είναι το εντυπωσιακό, αντί να πούμε τι θα κάνουμε με αυτήν την πρόταση και ποια είναι η θέση των Βουλευτών– να λένε «τι κάνει η Επιτροπή Ανταγωνισμού!» Εγώ ήθελα να ρωτήσω κάτι άλλο. Μήπως ακριβώς η Επιτροπή Ανταγωνισμού επειδή σήμερα λειτουργεί –το ξέρετε– συμβαίνουν αυτά τα πράγματα; Μήπως ακριβώς μπορεί να μας πει εκείνος, ο οποίος μίλησε προηγουμένως, χρόνια ολόκληρα επί ΠΑ.ΣΟ.Κ. η Επιτροπή Ανταγωνισμού πόσα πρόστιμα και σε ποιες περιπτώσεις είχε επιβάλει καθώς και σε ποιες περιπτώσεις είχε παρέμβει;

Τρίτον και το κυριότερο απ' όλα, βεβαίως έχουμε αυτό το οποίο συνέβη στο εσωτερικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Μήπως, όμως, δεν είναι αλήθεια ότι αυτό βγήκε στην επιφάνεια από την ίδια την Κυβέρνηση, το Υπουργείο και από την ίδια την Επιτροπή Ανταγωνισμού;

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Καμία διακοπή!

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Άρα, λοιπόν, ξαναλέω για να μη δημιουργούνται εντυπώσεις σ' αυτήν την Αίθουσα, ότι πρώτον, δεν είναι πρόταση της Κυβέρνησης. Δεύτερον, δεν είναι πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, αλλά είναι πρόταση συναδέλφων Βουλευτών, όπως ακριβώς και οι άλλες προτάσεις, τις οποίες κυριάρχως η Επιτροπή θα αξιολογήσει. Τρίτον, η Επιτροπή Ανταγωνισμού στις μέρες μας λειτουργεί και κάνει τη δουλειά της. Άλλοτε δεν λειτουργήσε.

Και το ερώτημα είναι, γιατί υπήρξε αυτή η «εκκωφαντική» σιωπή της Επιτροπής Ανταγωνισμού τουλάχιστον τα δέκα προηγούμενα χρόνια, για να μην πάω και προγενέστερα. Εκεί είναι το μεγάλο ζήτημα.

Εδώ, όμως, μιλάμε για Αναθεώρηση του Συντάγματος. Ας μείνουμε, λοιπόν, στο να αξιολογηθούν οι προτάσεις των συναδέλφων, όπως απαιτεί η συνταγματική τάξη και όχι να τις αξιολογούμε μόνο με όρους, που θέλουν να δημιουργήσουν εντυπώσεις και θέλουν να δουν το φως της δημοσιότητας, χωρίς να έχουν θεσμική ανταπόκριση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ειλικρινά άνοιξε ένας διάλογος τώρα χωρίς λόγο.

Ένα λεπτό. Έκανα την ανάγνωση της πρότασης και δεν ενδιαφέρθηκε κανείς. Τη γνωρίζατε την πρόταση. Σας έχει διαμνηθεί εδώ και έναμιση μήνα και κανείς δεν ενδιαφέρθηκε να μιλήσει.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Άνοιξε τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Η παρέμβαση του κ. Βενιζέλου ήταν πολιτική παρέμβαση και δεν είχε καμία σχέση με την Αναθεώρηση του Συντάγματος και γι' αυτόν το λόγο αναγκάστηκε πολιτικά να απαντήσει ο Υπουργός και δημιουργήθηκε θέμα τώρα.

Εγώ θα δώσω τώρα το λόγο στον κ. Παπαϊωάννου που τον ζήτησε πρώτος.

Δεν υπάρχει προσωπικό θέμα, κύριε Ακριβάκη. Ανεφέρθη σε σας;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Βεβαίως. Προσέβαλε τη νοημοσύνη μου.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Αν ήταν έτσι «επί προσωπικού», θα παίρναμε το λόγο επί ΠΑ.ΣΟ.Κ. κάθε μέρα. Κάθε μέρα θα παίρναμε το λόγο επί ΠΑ.ΣΟ.Κ. για προσβολή της νοημοσύνης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Καλά τώρα. Κύριε Παπαϊωάννου έχετε το λόγο για πέντε λεπτά.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, να συμφωνήσουμε ότι είμαστε σε μια αναθεωρητική διαδικασία. Πήρε το λόγο ο κύριος Υπουργός και δεν μας είπε κατ' αρχήν ο ίδιος: Συμφωνεί ή διαφωνεί μ' αυτό ως Βουλευτής;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Δεν είμαι μέλος της Επιτροπής και το ξέρετε. Αν δεν ξέρετε με ποιο ρόλο είμαι εδώ είναι δικό σας θέμα.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση, ως Βουλευτής ή ως Υπουργός; Μπορείτε να μας απαντήσετε;

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ελάτε τώρα, οι Βουλευτές ψηφίζουν κατά συνείδηση και στην Ολομέλεια, όπως γνωρίζετε, είναι ονομαστική ψηφοφορία και φαίνεται τι ψηφίζει ο καθένας. Έχει δικίο ο κ. Ιωαννίδης. Σε άλλα έχει άδικο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Έχει δικίο ο κ. Κουβέλης ότι είναι θέμα προσωπικών δεδομένων του κυρίου Υπουργού και γι' αυτό δεν μας απαντά. Και σας απαντώ το εξής: Ο κ. Βενιζέλος, ως μέλος της Επιτροπής, πήρε σαφή θέση και αυτή είναι η απάντηση και στον κύριο Πρόεδρο, ο οποίος είπε ότι ο κ. Βενιζέλος άνοιξε πολιτικό ζήτημα. Πολιτικό είναι το θέμα. Διότι σήμερα υποτιμάται ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριε Παπαϊωάννου ...

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Ακούστε, κύριε Πρόεδρε, υποτιμάται η νοημοσύνη όλων μας, όταν ένας Υπουργός –και δεν είναι μέλος της Επιτροπής– κάτω από το βάρος συγκεκριμένων περιστατικών παίρνει την πρωτοβουλία και καταθέτει αυτήν την πρόταση. Διότι κανένας μας δεν πιστεύει ότι κάτω από άλλες συνθήκες ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Σας πληροφορώ ότι οι περισσότερες προτάσεις που υποβλήθηκαν, είναι από μη μέλη της Επιτροπής.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Ο κ. Σιούφας πήρε αυτήν την πρωτοβουλία.

Εκείνο στο οποίο θα ήθελα να απαντήσω στον κύριο Υπουργό είναι το εξής: Μην προσπαθείτε να κρυφτείτε πίσω από το δάχτυλό σας. Όταν τρέχουν τα γεγονότα και αποκαλύπτονται, τότε εσείς τρέχετε πίσω και λέτε αυτά που λέτε, με τα γνωστά «είδατε τις χειροπέδες».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Μα, τώρα είμαστε στην Επιτροπή για την Αναθεώρηση του Συντάγματος.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Είδαμε τις χειροπέδες, κύριε Υπουργέ, αλλά δεν είδαμε την απάντηση στο πρόβλημα. Και η απάντηση είναι ότι αυτήν τη στιγμή η Επιτροπή Ανταγωνισμού λειτουργεί κάτω από τον ασφυκτικό έλεγχο της Κυβέρνησης –αυτό ξέρει όλος ο κόσμος– και έτσι βγαίνουν οι αποφάσεις. Και δυστυχώς, λειτουργεί με πρόσωπα βαθύτατα διεφθαρμένα, γιατί η Κυβέρνησή σας είναι σ' αυτήν τη λογική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Πολιτικά σχόλια στην Επιτροπή για την Αναθεώρηση του Συντάγματος!

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Κατά συνέπεια, μη μας προκαλείτε σ' αυτά τα ζητήματα, αλλά τουλάχιστον πάρτε ευθέως εσείς την ευθύνη ότι αυτή η πρωτοβουλία είναι κυβερνητική πρωτοβουλία και όχι πρωτοβουλία κάποιων συναδέλφων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριε Ακριβάκη, δεν υπάρχει θέμα προσωπικό. Είναι πολύ υψηλή η νοημοσύνη σας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Θέλω να μιλήσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Ο κ. Βενιζέλος πήρε το λόγο, κύριε Πρόεδρε, και είπε την άποψή μας επί της προτάσεως αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Είπε την άποψη όλων των συναδέλφων Βουλευτών του ΠΑ.ΣΟ.Κ.;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Είπε την άποψή του και είπε ότι εκφράζει και τους Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Κάπως έτσι το είπε. Και πράγματι μας εκφράζει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Εντάξει. Αφού το αποδέχαστε, δεν έχω κανένα λόγο να μην το αποδεχθώ. Απλώς, όταν έγινε η εκφώνηση της πρότασης, δεν ζήτησε κανείς να πάρει το λόγο. Μετά ήρθε η φώτιση του Αγίου Πνεύματος και πήρε το λόγο ο κ. Βενιζέλος!

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΛΑΡΗΣ: Δεν σας άκουσε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Α, δεν με άκουσε!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Ο κ. Παυλόπουλος πήρε το λόγο να απαντήσει στον κ. Βενιζέλο και όχι να τοποθετηθεί επί της προτάσεως. Δεν μας είπε ο κ. Παυλόπουλος αν είναι υπέρ της προτάσεως αυτής ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ένα λεπτό. Εσείς είστε υπέρ ή κατά;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κατά της προτάσεως είμαι εγώ. (Θόρυβος στην Αίθουσα)

Αφήστε με να μιλήσω, γιατί μιλήσατε προηγουμένως για διακοψίες, κύριε Πρόεδρε.

Ήθελα, λοιπόν, να απαντήσω στον κ. Παυλόπουλο. Πήρε το λόγο για να μας πει ότι αυτή η συγκεκριμένη πρόταση, που εσείς προσωπικά, κύριε Πρόεδρε, την αποκαλέσατε πρόταση Σιούφα κατά την εκφώνησή της...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Επειδή οι προτάσεις έχουν κάποιον πρώτο υπογράφοντα...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Και είπατε, πρόταση Σιούφα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Είπα πρόταση Φούσα και έδωσα το λόγο στον κ. Φούσα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Ευπρεπής η δικαιολόγησή σας.

Μας είπε, λοιπόν, ο κ. Παυλόπουλος ότι δεν είναι πρόταση ούτε της Κυβέρνησης ούτε της Νέας Δημοκρατίας. Με άλλα λόγια, μας είπε ο κ. Παυλόπουλος ότι τυχαίως ο κ. Σιούφας, Υπουργός Ανάπτυξης, βρέθηκε πρώτος υπογράφων Βουλευτής και τυχαίως επίσης στην πρόταση αυτή αναφέρονται οι δύο επιτροπές που είναι του Υπουργείου Ανάπτυξης. Όλα αυτά μας είπε ο κ. Παυλόπουλος ότι έγιναν τυχαία. Αυτό μας είπε. Γι' αυτό ζήτησα το λόγο και είπα ότι μας προσβάλλει τη νοημοσύνη ο κ. Παυλόπουλος με αυτά που είπε. Αυτά ήθελα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο κ. Μαγγίνας έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΓΙΝΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν θέλω να υπεισέλθω στην ουσία του θέματος και θεωρώ ουσία το εάν θα προχωρήσει μέσα από την ψηφοφορία η πρόταση την οποία συζητάμε.

Θέλω, όμως, να πω δύο-τρεις σκέψεις στα όσα είπε ο κ. Βενι-

ζέλος, αλλά και ο συνάδελφος κ. Παπαϊωάννου. Μιλήσατε για ένα έσχατο κύρος, για μία υποβάθμιση –εφημερίδες είτε ο κ. Βενιζέλος, τηλεοράσεις κ.λπ.. Τι συμβαίνει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού; Συμβαίνουν δύο πράγματα. Το ένα είναι κάτι απολύτως ατυχές, απaráδεκτο, καταδικαστέο. Εσάλη από την Κυβέρνηση στη δικαιοσύνη, πρόβλημα με το προσωπικό της, με το Γενικό Διευθυντή της. Και το δεύτερο είναι ότι εσχάτως, τα δύο τελευταία χρόνια, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει διαρκώς πρόστιμα.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Οι «κουμπάροι»!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΓΙΝΑΣ: Ανάγεται ίσως εις το πρώτο. Αλλά για τους «κουμπάρους» και ό,τι εννοείτε πίσω από αυτόν τον όρο, κύριε συνάδελφε, έχει επιληφθεί η δικαιοσύνη. Δεν είναι κόσμιο να σας πω ότι σε παρεμφερείς περιπτώσεις στο παρελθόν κατεβάλλετο προσπάθεια συγκάλυψης των πάντων. Αφήστε το όμως αυτό, ας πούμε τι γίνεται σήμερα.

Το δεύτερο, λοιπόν, είναι η επιβολή προστίμων. Αυτό, κύριοι, είναι πόλεμος συμφερόντων. Και διερωτώμαι: Εσείς –το Κομμουνιστικό Κόμμα έχει μία άποψη γενικότερη, σεβαστή επί τη βάση κάποιων αρχών- αυτά που βλέπετε στα κανάλια, ή αυτά που βλέπετε σε κυριακάτικες εφημερίδες και γνωρίζετε ότι πίσω από αυτά υποκρύπτονται συμφέροντα και πόλεμος συμφερόντων, αυτά τα περιβάλλετε με τον καλό σας λόγο, για να μην πω με τη στήριξή σας; Και τι υπηρεσίες προσφέρομε στην ελληνική κοινωνία, όταν εμείς οι ίδιοι –και όταν λέω «εμείς οι ίδιοι» εννοώ μέρος των Ελλήνων Βουλευτών- βάλλουμε κατά μίας επιτροπής η οποία προσπαθεί.

Κλείνω, λέγοντας ότι τόσο ο σημερινός Πρόεδρος, όσο και πολλοί εκ των μελών του διοικητικού συμβουλίου και βεβαίως το σύνολο των υπηρετούντων υπαλλήλων, είτε από απόφαση είτε από διορισμό είτε από οτιδήποτε, ανάγονται σε χρόνο προ του Μαρτίου 2004. Απατώνες επιλέξατε; Βεβαίως υπάρχει μία νομοθετική ρύθμιση, με την οποία διευρύνθη ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου και προσετέθηκαν ορισμένοι. Αλλά ο Πρόεδρος, όλοι οι εργαζόμενοι και τα περισσότερα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ανάγονται σε χρόνο πριν από το Μάρτιο του 2004. Φροντίστε, λοιπόν, πέραν από την αντιπολίτευση για εντυπωσιασμό, να έχετε επιχειρηματολογία, η οποία να στέκεται στην πιο απλή λογική, διότι εκτίθεστε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο κ. Λοβέρδος έχει το λόγο για δύο λεπτά. Θα μιλήσει και ο κ. Γκιουλέκας και θα λήξει το θέμα, γιατί πρέπει να υπάρξει σεβασμός στο πρόσωπο του κ. Φούσα, ο οποίος περιμένει να πάρει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Δεν θα έπαιρνα το λόγο, σεβόμενος και το συνάδελφο, κ. Φούσα, αλλά η τελευταία αυτή τοποθέτηση επιβάλλει, σε μένα τουλάχιστον, να πάρω το λόγο.

Αυτό που λέει ο κ. Μαγγίνας, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, έχει ξανακουστεί. Εκεί δηλαδή που η Κυβέρνηση σ' ένα νευραλγικό τομέα της πολιτικής και της κοινωνικής ζωής αποτυγχάνει, αναζητά στους θεσμούς τις ευθύνες. Για πρώτη φορά το έκανε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την περίπτωση των υποκλοπών, όταν πιάστηκε στα πράσα να μη μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντά της. Συγκάλυψε μία επιτροπή συνταγματολόγων, στους οποίους ανέθεσε να μελετήσουν το θέμα των θεσμών περί υποκλοπών. Έδωσε μεγάλη επικοινωνιακή αξία στο γεγονός αυτό και παρέπεμψε το θέμα στους θεσμούς που αυτοί δήθεν έφταιγαν για την επιζήμια, για τους πολίτες και για το κράτος, στάση της κατά τη διαχείριση της εξουσίας. Όταν μετά από μήνες οι συνταγματολόγοι της είπαν ότι το θεσμικό πλαίσιο ήταν επαρκές για να ασκήσει τα καθήκοντά της, αυτό φυσικά πέρασε στα ψιλά. Ένα το κρατούμενο.

Δεύτερο κρατούμενο, για το πανεπιστημιακό άσυλο. Μία βεντέτα ολόκληρη στο χώρο των Εξαρχείων, που η Κυβέρνηση προκαλεί και δεν την καταφέρνει, χάνει κιόλας τη βεντέτα αυτή, τη ρίχνει στους θεσμούς και τη μετατρέπει...

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΓΙΝΑΣ: Κύριε Λοβέρδο, είμαστε ευφυνείς και καταλαβαίνουμε...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Όχι, δεν καταλαβαίνετε και γι' αυτό θα διευκρινίσω ακριβώς το αληθές των επιχειρημάτων μου.

(Θόρυβος στη Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Σας παρακαλώ, κύριοι

συνάδελφοι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Με αποτέλεσμα, κύριε Πρόεδρε, ούτε και το συγκεκριμένο θέμα, που αφορά την εκπαίδευση να μπαίνει σε μία σωστή βάση, ώστε να υπάρχουν ελπίδες κάποιας δημιουργικής παρέμβασης.

Τώρα, στο θέμα του ανταγωνισμού, ακριβώς ακολουθώντας αυτήν την πρακτική, έρχεται να μας πει εδώ στη Βουλή ότι για όλα όσα δεν κατάφερε, έχει πρόβλημα το Σύνταγμα και υπάρχει ανάγκη συνταγματικής αλλαγής, σε σχέση με την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Έτερον θέμα: Θέμα συγκάλυψης μέσω των θεσμών εμείς δεν συνηγορούμε να αναδειχθεί. Καταδεικνύουμε τους σκοπούς της Νέας Δημοκρατίας και στη φράση της Συμπολίτευσης της ίδιας «περί προτάσεων Σιούφα» και όχι περί προτάσεων της Συμπολίτευσης, αντιλαμβάνεται κάποιος ότι η τεχνική της συγκάλυψης είναι καλή όταν εκπορεύεται από Καραμανλή, Ρουσόπουλο, αλλά όχι όταν εκπορεύεται από Σιούφα ή οποιοδήποτε άλλο, όταν δηλαδή δεν εκπορεύεται από αυτό το επίσημο νεοδημοκρατικό κέντρο εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο κ. Γκιουλέκας έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να θυμίσω στους συναδέλφους της Αξιωματικής κυρίως Αντιπολίτευσης ότι οι πενήντα προτείνοντες Βουλευτές, δεν είναι Υπουργοί της Κυβέρνησης. Κάποιοι από αυτούς είναι Υπουργοί. Δεν κατάλαβα, όμως, τι εννοούν οι κύριοι συνάδελφοι. Δηλαδή όσοι μετέχουν στο κυβερνητικό σχήμα, δεν έχουν τη δυνατότητα να προτείνουν με την ιδιότητα του Βουλευτή, όπως έχει ο οποιοσδήποτε άλλος Βουλευτής, θέματα τα οποία πρέπει να μας απασχολήσουν για την Αναθεώρηση του Συντάγματος;

Ο κ. Σιούφας, λοιπόν, κύριε Παπαϊωάννου, ως Βουλευτής και άλλοι πενήντα Βουλευτές συνάδελφοί μας προτείνουν κάτι. Γιατί αυτή η απαξίωση σε μια πρόταση, που έρχεται από έναν Υπουργό, δεν καταλαβαίνω πόθεν προέρχεται και μάλιστα ποια είναι τα βαθύτερα κίνητρα.

Δεύτερον, αυτό που θέλω να πω είναι ότι ο συνταγματικός νομοθέτης, όπως τουλάχιστον και αυτή η Επιτροπή, αλλά και η Ολομέλεια της Βουλής, η επόμενη Βουλή εν πάση περιπτώσει που θα είναι Αναθεωρητική Βουλή, θα κρίνει τι θα πρέπει να αναθεωρήσει με βάση τι αναφέρεται στις τηλεοράσεις, στα ραδιόφωνα και τις εφημερίδες; Δημοσιογράφος είμαι, αλλά από εκεί και πέρα νομίζω ότι ο συνταγματικός νομοθέτης δεν σύρεται από οτιδήποτε γράφεται, που πολλές φορές μπορεί το γραφόμενο ή το αναφερόμενο στα ηλεκτρονικά μέσα να μην είναι και πραγματικά το αντικειμενικό γεγονός, το οποίο συμβαίνει.

Τρίτον, αναφέρθηκαν πολλά για τους θεσμούς. Ο κ. Λοβέρδος ανέφερε κάτι για τους θεσμούς. Βεβαίως θεσμός είναι η δικαιοσύνη και εμείς δεν προσπαθούμε να συγκλύσουμε τις ευθύνες μας καταφεύγοντας στους θεσμούς. Προσπαθούμε να ενισχύσουμε τους θεσμούς.

Να σας θυμίσω, κύριε Λοβέρδο, ότι θεσμός ήταν και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς όταν ξέσπασε το σκάνδαλο του Χρηματιστηρίου. Και τότε δεν είδαμε να στηρίζετε αυτούς τους θεσμούς, προσπαθώντας να λάμψει η αλήθεια για το μεγαλύτερο φιάσκο του αιώνα, που έζησε η πατρίδα μας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Δεν είναι θέμα της αναθεώρησης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Θεσμός ήταν ακριβώς, δεν είναι θέμα της αναθεώρησης ούτε αυτά που αναφέρατε, όμως, εσείς. Όλα αυτά είναι θεσμοί. Εμείς προσπαθούμε να θωρακίσουμε τους θεσμούς και λυπάμαι που διαλέγετε την Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος για να δημιουργήσετε εντυπώσεις, προσπαθώντας να εξυπηρετήσετε μικροπολιτικές σκοπιμότητες.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Αν είχε αναλάβει η Κυβέρνηση τις ευθύνες της δεν θα υπήρχε κανένα πρόβλημα.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Ο κ. Λοβέρδος γιατί φέρνει την πρότασή του;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Είμαι μέλος της Κυβέρνησης; Ο Πρωθυπουργός εξέφρασε τις απόψεις σας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Προβιβαστήκατε σε στέ-

λεχος. Καλό είναι.

Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι!

Ο κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, το ζήτημα δεν είναι ποιος κάνει τη συγκεκριμένη πρόταση. Αναμφισβήτητα και ο κ. Σιούφας, ως Βουλευτής, έχει τη δυνατότητα να καταθέσει μαζί με άλλους σαραντά εννέα συναδέλφους του μια πρόταση για να γίνει συνταγματικής περιωπής η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Το ζήτημα είναι αν χρειάζεται να γίνει συνταγματικής περιωπής η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως ανεξάρτητη αρχή.

Υποστηρίζω την άποψη ότι με φειδώ πρέπει να έχουν την παρουσία τους οι ανεξάρτητες αρχές. Δεν χρειάζεται κατά συνέπεια η Επιτροπή Ανταγωνισμού να περιβληθεί την ισχύ του Συντάγματος. Εκείνο που χρειάζεται είναι να ενισχυθεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού, για να μπορεί να επιτελεί το έργο της και το καθήκον της, που είναι εξαιρετικά σύνθετο, αλλά και πολύ αναγκαίο. Όλα τα άλλα αναφέρονται σε μια πολιτική διεκυσσίνδα, η οποία δεν έχει καμία σχέση με την ουσία του ζητήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο κ. Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, συμπληρωματικά προς όσα είπε ο κ. Κουβέλης, θα ήθελα να επισημάνω δυο πλευρές του ζητήματος που πιστεύω ότι προσεγγίζονται με τρόπο στρεβλό.

Αναφέρθηκε ο συνάδελφος κ. Κουβέλης, ότι όλες οι πλευρές έχουν ισότιμο δικαίωμα να καταθέσουν προτάσεις εφόσον εξασφαλίζεται ο απαιτούμενος αριθμός των πενήντα. Τώρα αν στα πλαίσια μιας δικοματικής αντιδικίας αυτό γίνεται αφορμή για να αναπτυχθούν όσα αναπτύχθηκαν, τότε φοβάμαι ότι και η Αναθεώρηση του Συντάγματος είναι υπόθεση κομματικής αντιδικίας. Αν θέλουμε Αναθεώρηση του Συντάγματος που ο καθένας κάθε φορά ανάλογα με την πλειοψηφία που έχει, καθορίζει τι αλλάζει και προς ποια κατεύθυνση, τότε μεθαύριο, στην επόμενη Βουλή, θα γίνουν τα ίδια που έγιναν και στην προηγούμενη Βουλή. Και εγώ θα εξακολουθώ να λέω ότι στην προηγούμενη Αναθεώρηση ηττήθηκε πολιτικά η κοινοβουλευτική διαδικασία, γιατί έκαναν κούφια Αναθεώρηση και άχρηστη.

Να τα λέμε κάποτε αυτά, για να συνεννοούμεθα, υπεράνω των αντιδικιών. Τις απόψεις μου λέω. Θεωρώ ότι όταν μέσα σε μια πενταετία μια Βουλή αλλάζει δυο φορές το Σύνταγμα, αυτό σημαίνει αμηχανία και αποτυχία μπροστά στα προβλήματα!

Δεύτερον, όσον αφορά στη μεγάλη συζήτηση για τις ανεξάρτητες αρχές εμείς είπαμε από την πρώτη στιγμή και το ανέφερε ο κ. Κουβέλης, με φειδώ. Αλλά οι ανεξάρτητες αρχές, όπως ξέρετε δεν είναι κυβερνητικές ή μη κυβερνητικές, είναι ενδιάμεσες εξουσίες, που γίνονται για να υπερασπίζονται τη νομιμότητα και τα δικαιώματα του πολίτη, έναντι του κρατικού αυταρχισμού ή της κυβερνητικής αυθαρεσίας. Οι ανεξάρτητες αρχές είναι θεσμικά αντίβαρα, δεν είναι προέκταση της εκτελεστικής εξουσίας. Γι' αυτό είπα ότι προσεγγίζουμε με στρεβλό τρόπο την υπόθεση των ανεξαρτήτων αρχών. Ανεξάρτητες αρχές υπέρ ενός διευρυμένου ελέγχου, τον οποίο πολλές φορές η εκτελεστική εξουσία δεν θέλει ή τον οποίο πολλές φορές οι υφιστάμενες δομές δεν μπορούν. Περιορισμένος βεβαίως αριθμός. Και καλό είναι να περιοριζόμαστε στους τομείς εκείνους, που έχουν σχέση με τα δικαιώματα και με το κράτος δικαίου. Δεν χρειάζεται πράγματι η Επιτροπή Ανταγωνισμού να είναι συνταγματικής περιωπής, αλλά πρέπει να ενισχυθεί, ώστε να μπορεί να λειτουργεί.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπου και αν ανήκει ο καθένας μας, θεωρούμε ότι υπάρχει επαρκής έλεγχος στην αγορά; Θεωρούμε ότι στην αγορά δεν υπάρχουν καρτέλ; Θεωρούμε ότι στην αγορά δεν υπάρχουν ολιγοπώλια και μονοπώλια; Θεωρούμε ότι δεν υπάρχει χειραγώγηση τιμών; Θεωρούμε ότι δεν υπάρχει επιβάρυνση του προϋπολογισμού και του οικογενειακού εισοδήματος; Είμαστε ικανοποιημένοι, ως εκπρόσωποι του ελληνικού λαού, για την κατάσταση που υπάρχει σήμερα στη λειτουργία της ελεύθερης αγοράς; Ας βρούμε έναν τρόπο, με ή χωρίς πρόσθετες νομοθετικές ρυθμίσεις. Μην παγιδευόμαστε σε στρεβλή θεώρηση και προσέγγιση αυτών των πραγμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ κύριε συνάδελφε.

Κύριε Φούσα, ζητώ συγγνώμη για την τόση ώρα, γιατί εγώ νόμιζα ότι θα ήταν μια πολύ μικρή διακοπή, αλλά ήταν μεγάλη η διακοπή.

Έχετε το λόγο για να υπερασπιστείτε μια πρόταση, που υπεβλήθη με πρώτον υπογράφοντα εσάς. Θα την επαναλάβω, είναι η αναθεώρηση του άρθρου 108, παράγραφος 1 και 2 του Συντάγματος, σχετικά με τον «Απόδημο Ελληνισμό», αναδιτύπωση των δύο παραγράφων.

Ορίστε κύριε Φούσα.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Όπως είναι γνωστό το άρθρο 108 του Συντάγματος, αναφέρεται στον όπως αποκαλείται σήμερα «Απόδημο Ελληνισμό», δηλαδή τον Ελληνισμό της διασποράς ή άλλως τον Ελληνισμό εκτός του ελλαδικού χώρου, ο οποίος, κατ' εκτίμησες, ανέρχεται περίπου σε επτά εκατομμύρια Έλληνες.

Η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού, όπως το Σύνταγμα του 1975 αναφέρει, το κράτος μεριμνά για τη ζωή του Απόδημου Ελληνισμού και τη διατήρηση των δεσμών του με τη μητέρα πατρίδα. Επίσης μεριμνά για την παιδεία και για την κοινωνική και επαγγελματική προαγωγή των Ελλήνων, που εργάζονται έξω από την επικράτεια.

Είναι σαφής μία πολύ ενδιαφέρουσα και σοβαρή διάταξη, αλλά που, δυστυχώς, δεν έχει στην πράξη ουσιαστικό περιεχόμενο. Δεν είναι, όμως, του παρόντος αυτό. Εξάλλου με την Αναθεώρηση του 2001 προστέθηκε στο ίδιο άρθρο και δεύτερη παράγραφος, η οποία διαλαμβάνει ότι ο νόμος ορίζει τα σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού. Είναι, όμως, ανάγκη να επισημανθεί και να διευκρινιστεί ότι με την αναφορά που γίνεται στο Σύνταγμα «Απόδημος Ελληνισμός» δεν συμπεριλαμβάνεται όλος ο εκτός του ελλαδικού χώρου Ελληνισμός. Δηλαδή, δεν συμπεριλαμβάνονται οι Έλληνες της Κύπρου, της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου, της Τενέδου, της Βορείου Ηπείρου κ.λπ., όπου ζουν ως γηγενείς, αυτόχθονες δηλαδή και όχι ως απόδημοι Έλληνες, δηλαδή ξενιτεμένοι μετανάστες. Επίσης είναι αμφίβολο αν σε αυτή την κατηγορία συμπεριλαμβάνονται Έλληνες δεύτερης ή τρίτης γενιάς, οι οποίοι εκεί γεννήθηκαν και μεγάλωσαν, που δεν είναι ξενιτεμένοι από τον ελλαδικό χώρο.

Επομένως με βάση τα προταθέντα και για να συμπεριλαμβάνεται στη ρύθμιση του άρθρου 108 του Συντάγματος όλος ο Ελληνισμός εκτός του ελλαδικού χώρου, έχω τη γνώμη ότι δοκιμότερος όρος είναι «Ελληνισμός της διασποράς» ή «Ελληνισμός εκτός ελλαδικού χώρου» ή όπως άλλως εμείς το διαμορφώσουμε στην αναθεωρητική διαδικασία, που θα συντάξουμε το περιεχόμενο αυτής της διάταξης. Αλλά σημασία έχει να συμπεριληφθεί η διάταξη αυτή του άρθρου 108 μεταξύ των αναθεωρητέων.

Επομένως προτείνω και προτείνουμε οι πενήντα έξι Βουλευτές να διαληφθεί στη διάταξη του άρθρου 108 το εξής κείμενο: «το κράτος μεριμνά για τη ζωή του Ελληνισμού της διασποράς και τη διατήρηση των δεσμών». Κατά τα υπόλοιπα, όπως, έχει το άρθρο αυτό και η παράγραφος αυτή. Εις δε τη δεύτερη παράγραφο να συμπεριληφθεί η διατύπωση: «Ο νόμος ορίζει τα σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Ελληνισμού Διασποράς». Και αντί να λέγεται Σ.Α.Ε. θα λέγεται πλέον Σ.Ε.Δ..

Αυτήν την πρόταση την υπογράψαμε πενήντα έξι Βουλευτές. Το θέμα αυτό, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, ετέθη και στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Αποδήμου Ελληνισμού. Συνεζητήθη στις 16.1.2007, που συμμετείχαν όλα τα κόμματα και η απόφαση είναι ομόφωνη, για να γίνει αυτή η αναθεώρηση.

Καταθέτω κύριε Πρόεδρε, για τα Πρακτικά, αντίγραφο των πρακτικών της Επιτροπής Αποδήμου Ελληνισμού, όπου διαλαμβάνεται και η σχετική απόφαση, εάν δεν σας τα έστειλε ο Πρόεδρος κ. Χαϊτίδης, που είχε δεσμευτεί να σας στείλει. Αλλά, όμως, τα καταθέτω εγώ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αντώνιος Φούσας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρί-

σκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αυτή είναι η άποψή μας και η πρότασή μας. Νομίζω ότι υπάρχει ομόφωνη συμφωνία και επομένως, σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε. Το λόγο έχει ο κ. Σκυλλάκος.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει μια βάση σ' αυτό που προτείνει ο κ. Φούσας, ότι είναι άλλο πράγμα ο απόδημος, δηλαδή αυτός που αποδήμησε, πήγε μετανάστης. Όμως, νομίζω ότι πρέπει να μείνουμε σε αυτήν τη διατύπωση, παρ' όλο που υπάρχει βάση σ' αυτό που λέει ο κ. Φούσας.

Κύριοι συνάδελφοι και της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑ.ΣΟ.Κ., υπάρχει κάποιο πρόβλημα, που μπορεί να δημιουργηθεί στις διενέξεις μας σχέσεις με κράτη με τα οποία έχουμε προβλήματα. Προβλήματα υπάρχουν διαφορετικών αντιλήψεων με γειτονικά κράτη και με την Τουρκία και με την Αλβανία έχουμε διαφορετικές απόψεις. Μιλάμε για τις εξής κατηγορίες ελληνικής καταγωγής, που είναι από τη Βόρειο Ήπειρο, που είναι Αλβανοί πολίτες και δεν έχουν πάρει ακόμη καν και την ελληνική υπηκοότητα εκτός από την αλβανική και για ορισμένους οι οποίοι είναι από την Κωνσταντινούπολη, από την Τουρκία, είναι Τούρκοι πολίτες και είναι ελληνικής καταγωγής. Ένα κράτος σαν την Ελλάδα, το να μεριμνά για τους μετανάστες στην Αυστραλία, για τον Απόδημο Ελληνισμό και να λέει «μεριμνά για την παιδεία, για την κοινωνική και επαγγελματική προαγωγή του Απόδημου Ελληνισμού, των μεταναστών», αυτό είναι θεμιτό, το έχουμε στο Σύνταγμα. Όμως, το να επεκταθεί αυτό σε αυτούς που η καταγωγή τους μόνο είναι ελληνική, αλλά είναι αυτόχθονες και κάτοικοι και πολίτες είτε Αλβανοί είτε Τούρκοι, θα μας δημιουργήσει ζήτημα φοβάμαι, ότι συνταγματοποιούμε διεκδίκηση ελληνική. Να το πούμε καθαρά.

Εμάς σαν χώρα μας ενόχλησε, εν πάση περιπτώσει ενόχλησε τις πολιτικές δυνάμεις, οι οποίες έχουν άλλη αντίληψη απ' ό,τι εμείς σε σχέση με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία, με τα Σκόπια εν προκειμένω, γιατί ονόμασαν το αεροδρόμιο «Μέγας Αλέξανδρος». Ξεσηκώθηκε το ζήτημα και από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και από τη Νέα Δημοκρατία. Σκεφτείτε τώρα να έλθει και να πει κάποιος ότι αλλάζουν το Σύνταγμα στην Ελλάδα για να μπορεί να παρεμβαίνει το ελληνικό κράτος σε ζητήματα, που αφορούν πολίτες καταγωγής ελληνικής, αλλά μη Έλληνες.

Γι' αυτούς τους λόγους, λοιπόν, εμείς λέμε να παραμείνει ως έχει. Μπορούμε να προσφέρουμε υπηρεσίες και η Επιτροπή Απόδημου Ελληνισμού -δεν φταίει η ονομασία- και να καλύπτει όλες τις περιπτώσεις. Δεν είναι ανάγκη να αλλάξουμε το Σύνταγμα, αυτή είναι η δική μας άποψη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Ο συνάδελφος, κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, εγώ καταλαβαίνω το ενδιαφέρον των συναδέλφων, που κάνουν τη συγκεκριμένη πρόταση, αλλά έχω επιφύλαξη, έως και άρνηση. Διότι είναι γεγονός ότι θα μας δημιουργήσει προβλήματα, πολλώ δε μάλλον, που η υπάρχουσα ρύθμιση του άρθρου 108 του Συντάγματος καλύπτει όλες αυτές τις ανάγκες, στις οποίες αναφέρεται η πρόταση των συναδέλφων. Δεν είναι ορθό να αλλάξει η διάταξη του άρθρου 108, σύμφωνα με την πρόταση των συναδέλφων. Θα είναι πολύ περισσότερα τα προβλήματα που θα δημιουργήσει από εκείνα που θέλει να αντιμετωπίσει. Και κατά τούτο είμαι αντίθετος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Εισερχόμαστε στην πρόταση την οποία υπογράφουν με επικεφαλής την κ. Παπακώστα, πενήντα συνάδελφοι Βουλευτές. Ζητά την αναθεώρηση του άρθρου 21 παράγραφος 5, σχετικά με τη δημογραφική πολιτική. Αναφέρει δηλαδή ότι υπάρχει ανάγκη προσθήκης στο άρθρο 21 παράγραφος 5 όπου εκτός της δημογραφικής πολιτικής ως υποχρέωσης του κράτους, πρέπει να προστεθεί και η μεταναστευτική πολιτική.

Επίσης, στο τέλος της παράγραφος 5 του άρθρου 21 υπάρχει ανάγκη προσθήκης ενός εδαφίου, με το οποίο να προβλέπεται η σύσταση Συμβουλίου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Συμφωνούν όλοι οι συνάδελφοι να πάρει το λόγο η κ. Παπακώστα, αν και δεν είναι μέλος της Επιτροπής;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ορίστε, κυρία Παπακώστα, έχετε το λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πράγματι θεωρήσαμε πενήντα συνάδελφοι αναγκαία την πρόταση, η οποία αναγνώστηκε διά του Προέδρου, της ανάγκης δηλαδή αναθεώρησης των διατάξεων στις οποίες αναφέρθηκε διά της προτάσεώς μας ο κύριος Πρόεδρος της Επιτροπής και αφορούν κυρίως και πρωτίστως και κατ' εξοχήν το θέμα της άσκησης μεταναστευτικής πολιτικής με διάταξη συνταγματικής περιωπής, η οποία να περιλαμβάνεται στον Καταστατικό Χάρτη της Χώρας μας εν όψει της Αναθεώρησης του Συντάγματος.

Δεν νοείται, για παράδειγμα, να υπάρχει διάταξη και ορθώς υπάρχει και είναι προφανές αυτό ότι κρίθηκε αναγκαίο και έτσι είναι για τη δημογραφική πολιτική και να μην υπάρχει διάταξη ή μνεία στο Καταστατικό Χάρτη της χώρας από την προτεινόμενη Βουλή για την Αναθεωρητική Βουλή, η οποία να αναφέρεται στην ανάγκη θεσμοθέτησης και ρητής αναφοράς της μέριμνας από την πλευρά της πολιτείας και της μεταναστευτικής πολιτικής.

Όπως είδατε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε και νομοσχέδια, τα οποία έρχονται και θα ξαναέρθουν στην πορεία, που αφορούν το θέμα της μετανάστευσης. Θεωρούμε ότι οι διυπουργικές επιτροπές, τα συμβούλια και παρασυμβούλια καλά είναι, ως ένα βαθμό, αλλά εγώ είμαι και αντίθετη στο να υπάρχουν πάρα πολλά όργανα με αλληλοκαλυπτόμενες αρμοδιότητες ή με σύγχυση αρμοδιοτήτων πολλές φορές. Θεωρήσαμε, λοιπόν, οι πενήντα συνάδελφοι, που συνυπογράψαμε την πρόταση αυτή και την καταθέτουμε στην αρμόδια επιτροπή της Εθνικής Αντιπροσωπείας, την ανάγκη ύπαρξης όπως παραδείγματος χάριν υπάρχει και στην Ιταλία και στη Γαλλία και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενός Συμβουλίου Μεταναστευτικής Πολιτικής, το οποίο να ορίζεται διά του Συντάγματος. Να είναι δηλαδή η διάταξη συνταγματικής περιωπής, ώστε να δείχνει και την έμφαση, που δίνει η ελληνική πολιτεία στα ζητήματα της μεταναστευτικής πολιτικής.

Νομίζω πως σε ένα κράτος σύγχρονο, μοντέρνο, ευρωπαϊκό, το οποίο σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες και το οποίο είναι μακριά από φοβικά σύνδρομα, από ξενοφοβίες και ρατσισμό, νομίζω ότι καμία σχέση δεν πρέπει να έχουν πια στην ελληνική κοινωνία του 21ου αιώνα, κρίνεται εν όψει της διαδικασίας της Αναθεώρησης του Συντάγματος, αναγκαία αυτή η συνταγματική παρέμβαση έτσι ώστε να επιλύσουμε θέματα που μας ταλάνιζαν, μας ταλαιπώρησαν αλλά τώρα δεν υπάρχει κανένας λόγος να τα αναγάγουμε σε συνταγματικής περιωπής διατάξεις.

Ευχαριστώ θερμά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, να μιλήσει η συνάδελφος και για την άλλη πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Να τοποθετηθούμε και επί των δυο προτάσεων. Έτσι, κυρία Παπακώστα;

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Δεν έχω αντίρρηση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Επειδή υπάρχει και άλλη πρόταση την οποία υπογράφει πάλι η κ. Παπακώστα με τον απαιτούμενο αριθμό των Βουλευτών, δηλαδή, πενήντα συνάδελφους, αναφέρεται στο άρθρο 102 παράγραφος 2, εδάφιο β' του Συντάγματος «για την ανάγκη προσθήκης της δυνατότητας του κοινού νομοθέτη να διαμορφώνει το εκλογικό Σώμα το οποίο αναδεικνύει τα όργανα των Ο.Τ.Α., χωρίς τη δέσμευση που αφορά στο εκλογικό Σώμα, τις υπόλοιπες αρμοδιότητές του. Η προσπάθεια αυτή μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικά λειτουργική στη περίπτωση ενδεχόμενης βούλησης του νομοθέτη να διευρύνει το εκλογικό δικαίωμα και για τους νόμιμα εργαζόμενους αλλοδαπούς στη χώρα μας..

Κυρία Παπακώστα, έχετε το λόγο, πάλι με τη σύμφωνη όλων των πτερύγων.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, την Επιτροπή.

Η πρόταση αυτή έχει την ίδια αξία και σημασία γιατί πολλές φορές στη δημοκρατία χρειάζεται να υπογραμμίσουμε κάποια ζητήματα. Βεβαίως ως νομικός γνωρίζω ότι και με διάταξη του κοινού νομοθέτη όπως πολλοί ισχυρίζονται, μπορεί να ρυθμιστεί ένα τέτοιο ζήτημα.

Εδώ θα πρέπει να δώσουμε κατά την άποψή μας των πενήντα συναδέλφων και εμού που προτείναμε το συγκεκριμένο με συνταγματικής περιωπής διάταξη, το κύρος που πρέπει σε συνάρτηση και ως αλληλουχία, να έρχεται, δηλαδή, ως το φυσικό καταστάλαγμα, ως τη φυσική απόρροια το ότι ο κοινός νομοθέτης να μην μπορεί να διευρύνει το εκλογικό Σώμα στην περίπτωση που αναφέρεται στην παρέμβασή μας τη συνταγματική αλλά καλό είναι αυτό να ορίζεται και στο Σύνταγμα, δίνοντας στο στίγμα και το δημοκρατικό τόνο που ένα σύγχρονο Σύνταγμα με βάσει αυτά που ανέλυσα προηγουμένως οφείλει να έχει.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κυρία συνάδελφε.

Ο συνάδελφος κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θεωρώ απόλυτα δικαιολογημένο το ενδιαφέρον των συναδέλφων, για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που έχουν σχέση με τη μετανάστευση. Φοβάμαι, όμως, ότι εάν προχωρήσει το Σύνταγμα μας σε όλες αυτές τις επί μέρους ρυθμίσεις, κινδυνεύει να χάσει την αυστηρότητά του.

Είναι γεγονός, το είπε και η συνάδελφος κ. Παπακώστα, ότι όλα αυτά τα ζητήματα μπορούν να ρυθμιστούν με νόμο. Ήδη χθες ολοκληρώθηκε στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών με το οποίο συνιστώνται Εθνική Επιτροπή για τη Μετανάστευση με τη συμμετοχή εκπροσώπων περίπου τριάντα νέτων φορέων και ιδρύεται και συντονιστικό όργανο.

Η ψήφος του μετανάστη είναι γνωστό και είναι και βέβαιον νομικά ότι μπορεί να ρυθμιστεί με τον όποιο εκλογικό νόμο. Κατά συνέπεια δεν χρειάζεται να φορτώνουμε το Σύνταγμα μας με τέτοιες επί μέρους ρυθμίσεις. Είναι το γνωστό φαινόμενο της εκνομίκευσης του Συντάγματος και αυτό είναι ένα εξαιρετικά αρνητικό στοιχείο για το κάθε Σύνταγμα, πολύ δε περισσότερο για το δικό μας το οποίο διεκδικεί να εξασφαλίζει την αυστηρότητά του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε Κουβέλη.

Ο συνάδελφος κ. Σκυλλάκος έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Τα ζητήματα που προτείνονται κατά την άποψή μας μπορούν να λυθούν με τη νομοθεσία αρκεί να υπάρξει πολιτική βούληση. Δεν πάσχουμε στο Σύνταγμα από έλλειμμα για τη μεταναστευτική πολιτική που εφαρμόζεται και που προχωράει μετ' εμποδίων όσον αφορά την προστασία των μεταναστών. Επίσης υπάρχουν και διαφορετικές αντιλήψεις, αν θέλετε ποια θα είναι η κατεύθυνση της μεταναστευτικής πολιτικής, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Άρα δεν σωζόμαστε αν πούμε στο Σύνταγμα βάλτε και τη μεταναστευτική πολιτική, γιατί αμέσως θα μπει το ερώτημα προς ποια κατεύθυνση.

Επίσης σήμερα μας χρειάζεται μια επιτροπή ή ένα συμβούλιο μεταναστευτικής πολιτικής, ενώ αύριο το βλέπουμε διαφορετικά το ζήτημα. Μη δεσμευόμαστε, λοιπόν, με συνταγματική διάταξη. Μάλιστα από τη στιγμή που ο εκλογικός νόμος δεν παρεμποδίζεται με μια τροποποίησή του να διευρύνεται και να μπορούν να ψηφίζουν στις δημοτικές εκλογές και οι μετανάστες, επαναλαμβάνω ότι δεν υπάρχει ανάγκη να μπουν αυτά τα πράγματα στο Σύνταγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Η συνάδελφος κ. Παπαδημητρίου έχει το λόγο.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με τον κ. Κουβέλη, την Κυβέρνηση και τον κ. Σκυλλάκο για όλα όσα

είπαν επιχειρηματολογώντας και για ένα επιπλέον σοβαρό λόγο. Η Ελλάδα είναι από τις χώρες που πληττεται περισσότερο από μεταναστευτικά ρεύματα και που έχει θέσει και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο Συμβούλιο της Ευρώπης την ανάγκη για δημιουργία κοινής τσέπης, κάτι που αρνούνται μερικές χώρες.

Παρ' όλα αυτά το 2004 κέρδισε αρκετά η άποψη της Ελλάδας, της Ιταλίας και της Μάλτας, των χωρών που είναι κυρίαρχες πρώτες χώρες υποδοχής μεταναστών και υιοθετήθηκε ψήφισμα στο Συμβούλιο της Ευρώπης το Νοέμβριο, που στηρίξε με επιστολή του και ο τότε Υπουργός κ. Παυλόπουλος για να ιδρυθεί Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τη μετανάστευση με έδρα την Ελλάδα.

Κύριε Πρόεδρε, αυτό το παλεύουμε εδώ και τρία χρόνια, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Συμβούλιο της Ευρώπης και είπαν ότι θα προσαρτηθούν να το λύσουν σε επίπεδο Συμβουλίου Υπουργών. Εκρίθη από εμάς -στο μέτρο που παραμένει άλυτο- για δύο χρόνια ότι πρέπει να επανέλθουμε. Ως Συμβούλιο της Ευρώπης επανήλθαμε και την προηγούμενη Τετάρτη 24 τρέχοντος μηνός επισήμως ο Έλληνας Πρωθυπουργός κ. Κώστας Καραμανλής, ερωτώμενος είπε ναι, είναι και πάλι υποψήφια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Καλό ακούγεται αυτό.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Πάντως, κύριε Πρόεδρε, όταν υπάρξει το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τη μετανάστευση με έδρα την Ελλάδα και που την Παρασκευή το Συμβούλιο της Ευρώπης απεφάσισε -και στις 11 Μαΐου στην Ελλάδα παρούσης ολοκλήρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής- για τη μετανάστευση, δεν νομίζω ότι χρειάζεται να δώσουμε περιωπή Συντάγματος στη χώρα που διεκδίκησε αυτό το Παρατηρητήριο και απ' ότι φαίνεται το έχει κατακτήσει.

Έτσι κι αλλιώς συμφέρον μας είναι η πολιτική να είναι ευρωπαϊκή και όχι μονοσήμαντα εθνική.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ την κυρία συνάδελφο.

Θα μπορούμε τώρα στη συζήτηση των προτάσεων που έχουν υποβληθεί με επικεφαλής τον κ. Κοσμίδη και με τον απαιτούμενο αριθμό υπογραφών.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, επειδή έχω ένα Κ.Τ.Ε. σχετικά με τα θέματα των δημοσίων έργων, επειδή έχουμε επερώτηση μεθαύριο και σχέδιο νόμου του κ. Σουφλιά και περιμένουν οι συνάδελφοι και διαμαρτύρονται, μπορώ να προηγηθώ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Βεβαίως, κύριε συνάδελφε. Νομίζω ότι όλοι θέλουμε να σας διευκολύνουμε, επομένως, θα συζητηθεί η πρόταση που υπογράφει ο κ. Λοβέρδος με τους συναδέλφους Βουλευτές που είναι πάνω από πενήντα για αναθεώρηση του άρθρου 5 με την προσθήκη νέας παραγράφου 7 για την προστασία των ζώων. Η ψηφοφορία γι' αυτό το θέμα είναι ελεύθερη, κατά συνείδηση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ευχαριστώ εσάς, κύριε Πρόεδρε, για την κατανόηση, αλλά και τους συναδέλφους που μου παραχωρούν τη θέση τους.

Θέλω να πω δύο σκέψεις. Νομίζω ότι δεν χρειάζονται πάρα πολλά λόγια. Εξήντα δύο συνάδελφοι προτείνουμε να μπει στο Σύνταγμα, όπως του αξίζει, μία λακωνική, επιγραμματική διάταξη για την προστασία των ζώων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Βεβαίως.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Σας ευχαριστώ.

Επειδή όμως αυτό το ζήτημα από πολλούς ή έστω από κάποιους αντιμετωπίζεται ως παράδοξο ή περίεργο και για να προκαταλάβω ανθρώπους οι οποίοι είτε στην Αίθουσα αυτή είτε όταν μας ακούνε θα σκεφθούν ότι εμείς συζητάμε περί ασήμαντων θεμάτων κατά τη γνώμη τους, θέλω να προλέξω την κατοχύρωση της προστασίας των ζώων άρθρο 22Α του γερμανικού θεμελιώδους νόμου, δηλαδή του γερμανικού Συντάγματος. Το 2002, με αναθεώρηση του Συντάγματος, προβλέφθηκε η υποχρέωση του κράτους να μεριμνά όταν νομοθετεί και όταν διοικεί για την προστασία των ζώων. Αναφέρω και μία λίγο παλιότερη διάταξη του ολοβενικού Συντάγματος του 1991, που ορί-

ζει ότι το κράτος πρέπει να προστατεύει, τα ζώα από τη βαρβαρότητα.

Ταυτόχρονα θέλω να πω στους απορούντες ενδεχομένως και αναρωτούμενους συναδέλφους ή ακροατές και ακροάτριες της συζήτησής μας, ότι στο πλαίσιο του Συμβουλίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου το 1987 έχει συναφθεί μία σύμβαση που έχει υπογράψει και η Ελλάδα. Την κύρωσε το 1992 με το ν. 2017 και είναι σχετική με την προστασία των οικιακών ζώων, των ζώων συντροφιάς ή όπως η σύμβαση καθορίζει, των ζώων που έχουν ανάγκη της προστασίας μας. Μάλιστα η σύμβαση είναι κάπως πιο γενναϊώδης ορολογικά και κάνει λόγο για την ανάγκη προστασίας κάθε ζωντανής δημιουργίας. «Ζωντανά δημιουργήματα», αυτός είναι ο ακριβής όρος της σύμβασης.

Συνεπώς υπάρχει μία εμπειρία τόσο κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και του Συμβουλίου της Ευρώπης που δείχνει ότι μία τέτοια πρωτοβουλία, όπως η δική μας σήμερα, θα ήταν σκόπιμη και δεν θα πρέπει να δημιουργεί αίσθηση παραδόξου σε κάποιους καλοθελητές ή έστω μη επαίοντες.

Το δεύτερο που θέλω να αναφέρω στην Αίθουσα αυτή, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι το δικό μας Συμβούλιο της Επικρατείας με πρόσφατη σχετική απόφασή του, με την απόφαση 1511/2003, απεφάνθη ότι σήμερα το άρθρο 24 του Συντάγματος προστατεύει αυτά που ξέρουμε και μεταξύ άλλων την άγρια πανίδα. Αναρωτιέται, λοιπόν, κάποιος τι συμβαίνει σε επίπεδο συνταγματικής προστασίας όπως αυτή προκύπτει από την ερμηνεία του Συντάγματος σχετικά με τα εκτρεφόμενα ζώα. Η ευρωπαϊκή εμπειρία εδώ είναι πάρα πολύ αρνητική για τον τρόπο συμπεριφοράς όλων μας απέναντι στα ζώα που εκτρέφουμε για τη διατροφή μας. Τι γίνεται σε σχέση με το άρθρο 24 για την άγρια πανίδα και με τα ζώα που έχουμε στα σπίτια μας; Τι γίνεται γενικά με τα ήμερα ζώα και τι γίνεται με κάθε οργανισμό του ζωικού βασιλείου εκτός άγριας πανίδας; Οι Έλληνες δικαστές του Συμβουλίου της Επικρατείας έχουν επιφυλαχθεί, έχουν περιορίσει την εμβέλεια του άρθρου 24 στην άγρια πανίδα.

Υπάρχει, λοιπόν, ένα κενό που πρέπει να καλυφθεί. Επειδή ξέρω πολύ καλά το διάλογο περί θεμάτων που η εξελικτική ερμηνεία του Συντάγματος μπορεί να καλύψει και με τα συντριπτικά περισσότερα απ' αυτά συμφωνώ, έχω τη βαθύτατη πεποίθηση, κύριε Πρόεδρε, ότι επ' αυτού ο περιβάλλον χώρος στις εθνικές οδούς, έξω από τα σπίτια μας, δηλαδή, στους δήμους όπου ζούμε είναι τέτοιος που δημιουργεί την υποχρέωση κατά τη γνώμη μου να συνταγματοποιηθεί η αρμοδιότητα του κράτους να παρέχει προστασία στα ζώα αυτά που για να φύγουν από τους δρόμους τα κουφάρια τους πρέπει να ισοπεδωθούν τελειώς από τα αυτοκίνητα και τα φορτηγά που θα τα πατήσουν στη θέα των επισκεπτών της χώρας, αλλά πάνω απ' όλα και τη δική μας.

Για να μπουν οι δήμοι στα προγράμματα για τα αδέσποτα πρέπει να ασκηθεί πίεση σε τοπικό επίπεδο, ατελείωτη πολλές φορές. Στους πολίτες αυτής της χώρας πρέπει να υπάρχει η σκέψη να μη δωρίζουν στα παιδιά τους ένα ζώο, που σε δύο μήνες θα το ρίξουν στο δρόμο.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, προχθές δύο παιδιά από την Καλλιθέα μου έφεραν στο γραφείο μου ένα σκυλί που είχε μάλιστα και τσιπάκι. Κάποιος ασυνείδητος το πήρε για να το δωρίσει και εντός μηνός το άφησε στο δρόμο. Είμαστε απαράδεκτοι ως λαός. Οι δείκτες πολιτισμικής καθυστέρησης είναι πάμπολλοι.

Γ' αυτούς τους λόγους πιστεύω ότι υπάρχει ανάγκη να κατοχυρώσουμε στο Σύνταγμα ένα θέμα που έχει υψηλή θέση στον κώδικα αξιών όλων των δυτικών κοινωνιών. Είναι ένα θέμα που δεν πρέπει να το συναρτούμε με τον ιδιοκτήτη των ζώων είτε επαγγελματία είτε ιδιώτη, ένα θέμα, δηλαδή, απεξαρτημένο από τον κύριο, από τον ιδιοκτήτη του ζώου, ένα θέμα που ως έχει από μόνο του είναι πολύ ψηλά στον κώδικα των κοινωνικών αξιών των δυτικών κοινωνιών.

Πεποίθησή μου είναι ότι απ' αυτήν την πρωτοβουλία -που από τους εξήντα δύο συναδέλφους που την έχουν ήδη υπογράψει έχουμε και την ένδειξη ότι αυτό πολύ εύκολα θα γίνει δεκτό και από την Επιτροπή και από την Ολομέλεια αλλά και από την επόμενη Βουλή- απ' αυτή μας την κίνηση σας διαβεβαιώνω ως ειδι-

κός ότι θα έχουμε και ένα κέρδος σε ό,τι αφορά το κείμενο του Συντάγματός μας που θα βρει πολλούς υποστηρικτές όταν θα συγκρίνονται τα συνταγματικά κείμενα εκτός συνόρων.

Κύριε Πρόεδρε, σας διαβεβαιώνω ότι μπορεί άλλες διατάξεις να είναι λειτουργικότερες για το κράτος, τα όργανά του κ.λπ., αλλά αυτή θα είναι ένας προπομπός του ελληνικού Συντάγματος προς την αλλοδαπή.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ.

Το λόγο έχει ο κ. Σκυλλάκος.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Εμείς νομίζουμε ότι δεν χρειάζεται να βάλουμε τέτοια διάταξη στο Σύνταγμα. Η ερμηνεία που δίνεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας σε σχέση με το φυσικό περιβάλλον σε σχέση με το άρθρο 24 και που περιλαμβάνει στην προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία της άγριας πανίδας νομίζω ότι είναι αρκετή.

Δεν είμαστε αντίθετοι με τη σύμβαση που ψηφίστηκε στο Συμβούλιο της Ευρώπης σε σχέση με την προστασία των ζώων συντροφιάς ούτε γενικά με μέτρα που ο κοινός νομοθέτης μπορεί να πάρει για να επιβάλει μέτρα σωστής συμπεριφοράς απέναντι στα κατοικίδια ζώα ή σε άλλα ζώα, αλλά αυτό να το αφήσουμε στο νομοθέτη.

Κοιτάξετε να δείτε τι συνειρμοί δημιουργούνται. Παίρνω το άρθρο 72 του Συντάγματος της Σλοβενίας που αναφέρει ο εισηγητής. Πρόσφατοι είναι οι σκοτωμοί που έγιναν στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Αυτοί που σκοτώνονταν μεταξύ τους και που σκότωναν έρχονται και βάζουν στο Σύνταγμά τους το άρθρο 72. Δεν το φέρνω σε αντιπαράθεση, αλλά τι συνειρμοί δημιουργούνται; Το θεωρώ υπερβολικό να έλθουμε τώρα εμείς και να βάλουμε συνταγματική διάταξη και μάλιστα ενώ υπήρχε η πρόθεση να πάει στο άρθρο 24 που κολλούσε εν πάση περιπτώσει αλλά θα δημιουργούνταν πρόβλημα ότι το Π.Α.Σ.Ο.Κ. ίσως θέλει να ανοίξει το άρθρο 24. Έρχεται εξ ανάγκης στο άρθρο 5 όπου μιλάμε για τον άνθρωπο, για την προσωπικότητα του ανθρώπου και πάμε να κολλήσουμε εκεί αυτήν τη διάταξη και η υπερβολή γίνεται ακόμα μεγαλύτερη.

Ναι σε μέτρα κατά της βαρβαρότητας, αλλά να τα αφήσουμε στον κοινό νομοθέτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ.

Η συνάδελφος κ. Δαμανάκη έχει το λόγο.

MARIA DAMANAKH: Κύριε Πρόεδρε, είμαι απ' αυτούς που υπογράφουν την πρόταση και θέλω να την υποστηρίξω. Η πρόταση ξεκινά από την αντίληψη που είναι παραδεκτή σε όλη τη Δυτική Ευρώπη και, θα έλεγα, και στον πολιτισμένο κόσμο, ότι τα ζώα δεν είναι πράγματα, είναι ζωντανά πλάσματα και κατά συνέπεια, δεν μπορούμε να αφήσουμε την προστασία τους σε γενικές αναφορές που γίνονται για το περιβάλλον. Ακόμα, δηλαδή, και εάν το άρθρο για το περιβάλλον κάλυπτε πλήρως και τα έμβια ζώα, όπως και τα υλικά αγαθά που συμπεριλαμβάνονται στη γενική αναφορά του όρου περιβάλλοντος, ακόμα και τότε, κατά τη γνώμη μου, θα χρειαζόταν μία ειδική αναφορά σ' αυτά τα ζωντανά πλάσματα που ζουν μαζί μας και πολλές φορές υποφέρουν από τη συμπεριφορά μας.

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι αυτό είναι γενικά παραδεκτό ανάμεσα και στους συναδέλφους. Ωστόσο, προβάλλονται ορισμένα αντεπιχειρήματα για το κατά πόσο πρέπει αυτή η πρόβλεψη να έχει τη συνταγματική ισχύ, το συνταγματικό κύρος και, κυρίως, σ' αυτά τα αντεπιχειρήματα θέλω να αντιπαρατεθώ.

Το πρώτο αντεπιχείρημα το ακούσαμε ήδη. Ειπώθηκε ότι δεν χρειάζεται στο Σύνταγμα σχετική πρόβλεψη, ότι φθάνει η πρόβλεψη για την άγρια πανίδα και τα υπόλοιπα να τα λύσει ο κοινός νομοθέτης.

Δεν είναι έτσι, όμως, κύριε Πρόεδρε. Πρώτον, γιατί το Σύνταγμα με τις διατάξεις για την άγρια πανίδα, όπως ήδη αναφέρθηκε από τον κ. Λοβέρδο, αναφέρεται σε συγκεκριμένη κατηγορία ζώων, δεν αναφέρεται στο σύνολο των ζώων. Και αυτό, εξάλλου, έχει γίνει πολύ σαφές στα πλαίσια της συζήτησης που γίνεται και στο Συμβούλιο της Ευρώπης και σε άλλα Σώματα.

Δεύτερον, διότι πραγματικά δεν μπορεί κανείς να αφήσει στον κοινό νομοθέτη θέματα τόσο σημαντικά όσο είναι η προ-

στασία αυτών των πλασμάτων. Θα μπορούσε να γίνει μια αναφορά στο Σύνταγμα πολύ γενική, πολύ αρχική. Δεν έχει σημασία για εμένα, κύριε Πρόεδρε, σε ποιο άρθρο θα προστεθεί. Ας προστεθεί, όπου θεωρούμε καλύτερο. Πάντως αυτή η αναφορά πρέπει να υπάρχει.

Ένα δεύτερο αντεπιχείρημα, το οποίο ακούμε πολλές φορές τον τελευταίο καιρό, είναι ότι αυτό το θέμα αφορά τη ζωοφιλία, τους ζωόφιλους και όλους αυτούς που είναι ιδιοκτήτες ζώων. Αυτό είναι λάθος, κύριε Πρόεδρε. Μας αφορά όλους. Κατ' αρχάς, εγώ δεν δέχομαι ότι οι ζωόφιλοι και οι ιδιοκτήτες ζώων πάντα είναι, έχοντας τη σφραγίδα της δωρεάς, οι καλύτεροι φίλοι των ζώων. Θα έλεγα ότι πολλές φορές άνθρωποι που αναλαμβάνουν να προστατεύσουν ζώα, να τα έχουν στο σπίτι τους, δεν φέρνουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Πολλές φορές τα εγκαταλείπουν. Υπάρχουν σοβαρά προβλήματα. Το θέμα, όμως, δεν είναι θέμα ζωοφίλων, κύριε Πρόεδρε, είναι θέμα σεβασμού της φύσης με την ευρύτερη έννοια της φύσης και των ζωντανών πλασμάτων που υπάρχουν μέσα στη φύση. Με αυτήν την έννοια, είτε είναι κανείς ιδιοκτήτης είτε όχι, είτε έχει στο σπίτι του κάποιο ζωντανό είτε όχι, οφείλει να τοποθετηθεί απέναντι σ' αυτό το πολύ μεγάλο θέμα.

Τρίτον, ακούμε ότι τα όσα γενικά λέγονται για το σεβασμό στο περιβάλλον δεν έχουν σχέση με τη συγκεκριμένη κατηγορία των ζώων. Αυτό είναι λάθος, κύριε Πρόεδρε. Το θέμα της επιβίωσης των ζώων συνδέεται άμεσα με το πολύ μεγάλο θέμα της προστασίας της βιοποικιλότητας που βρίσκεται στην καρδιά όλων των προβληματισμών που αναπτύσσονται για την προστασία του περιβάλλοντος τα τελευταία χρόνια.

Το θέμα, λοιπόν, της βιοποικιλότητας, με τη γενική και σημαντική του έννοια, περιλαμβάνει και αυτό το θέμα της προστασίας των ζώων και δεν μπορεί να εννοηθεί το θέμα της προστασίας της βιοποικιλότητας αποκομμένο από την προστασία των ζώων. Δεν είναι δυνατόν, δηλαδή, να μιλούμε για το φαινόμενο του θερμοκηπίου, το οποίο είναι περισσότερο της μόδας, αν θέλετε, ή για άλλα θέματα όπως η υπερθέρμανση του πλανήτη ή η πυρηνική ενέργεια, που γίνονται της μόδας κατά καιρούς, και να μην έχουμε τη συνολική αντίληψη για την προστασία του περιβάλλοντος που περιλαμβάνει ένα σύνολο ζωντανών πλασμάτων και υλικών αγαθών. Νομίζω, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, ότι και απ' αυτήν την άποψη επιβάλλεται η συνταγματική αναφορά.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, ακούσαμε ένα είδος μίας ιδιότυπης αντιπαράθεσης για το κατά πόσο προηγείται η προστασία των ζώων έναντι της προστασίας των ανθρώπων.

Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε μου να πω ότι αυτό είναι ψευδο-πρόβλημα. Έχω την εντύπωση ότι αυτοί που αγαπούν τον άνθρωπο αγαπούν και τα ζώα. Αντίθετα, αυτοί που συμπεριφέρονται βάνουσα στα ζώα, σε μια προέκταση της ίδιας συμπεριφοράς συμπεριφέρονται βάνουσα και απέναντι στους ανθρώπους. Με αυτήν την έννοια, κύριε Πρόεδρε, δεν νομίζω ότι μπορούν να συζητηθούν σοβαρά επιχειρήματα τα οποία αναφέρονται, παραδείγματος χάρη, στο τι έγινε στη Σλοβενία όσον αφορά τις σφαγές των ανθρώπων, και μάλιστα των αθώων, τις οποίες όλοι καταδικάζουμε, με την προστασία των ζώων. Εγώ καταλαβαίνω ότι στη δημόσια ζωή υπάρχει πάντα ένα στοιχείο υποκρισίας, κύριε Πρόεδρε. Όλοι μας το έχουμε και όλοι προσπαθούμε όσο μπορούμε να το αποβάλλουμε. Όμως μία συζήτηση σε βάθος δείχνει ότι το μέλλον βρίσκεται ακριβώς εκεί, στην προστασία του περιβάλλοντος γενικά, και του ζωντανού περιβάλλοντος και των υλικών αγαθών που συμπεριλαμβάνονται στην έννοια του περιβάλλοντος. Με αυτήν την έννοια, νομίζω ότι θα είναι ένα σήμα και προς τον πολιτισμένο κόσμο γενικότερα για το επίπεδο πολιτισμού της Ελλάδας, εάν συζητήσουμε να υπάρξει μία σύντομη αρχική αναφορά σε κάποιο άρθρο του Συντάγματος για τα ζώα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ.

Η συνάδελφος κ. Παπαδημητρίου, έχει το λόγο.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Εάν μου είχε ζητηθεί να υπογράψω αυτήν την πρόταση, θα την είχα υπογράψει με μεγάλη ευχαρίστηση. Άποψή μου είναι ότι δεν συμπεριλαμβάνεται στο άρθρο 24 η προστασία των οικοσυστημάτων ζώων συντροφιάς και βασική μου πίστη και θλίψη είναι ότι η χώρα μας φαντάζει μετα-

ξύ των ευρωπαϊκών χωρών ως η χώρα, της οποίας οι κάτοικοι έχουν το χαμηλότερο πολιτισμικό δείκτη σε σχέση με τη συμπεριφορά των ανθρώπων της απέναντι στα ζώα.

Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι εάν το Σύνταγμα είναι το κατ' εξοχήν εργαλείο για τη βελτίωση και την αναβάθμιση των πολιτών αυτής της χώρας, αλλά και της ίδιας της χώρας, οφείλουμε να αποδεχθούμε αναφορά για έναν επιπλέον λόγο από όσους ελέγχθηκαν, γιατί μας λείπει η κουλτούρα-υπόβαθρο, για να ασκήσουμε πολιτικές σοβρών, υπευθύνων ανθρώπων απέναντι στα ζώα. Πιστεύω, λοιπόν, ότι η αναβίβαση του προβλήματος σε συνταγματική περιωπή μπορεί να δημιουργήσει αυτού του είδους την κουλτούρα που απαιτείται, για να μη, φιλοξενούνται, παραδείγματος χάρη, πόλεις εξαιρετικές, όπως η δική μου, το Ναύπλιο, σε συνεχή πρωτοσέλιδα για τις φόλες που μοιράζουν καθημερινά σε αδέσποτα σκυλιά. Θεωρώ ότι είναι ντροπή για τον πολιτισμό μας και με μεγάλη χαρά θα ψήφιζα τη συμπεριληψη αυτής της πρότασης στην πρόταση για Αναθεώρηση.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Τελικά όλοι είστε υπέρ.

Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Φούσας.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν είμαι μεταξύ των συναδέλφων που υπέγραψαν αυτήν την πρόταση. Σπεύδω να πω, όμως, ότι κατ' αρχάς συμφωνώ με τις εξής παρατηρήσεις: Γενικώς δεν είμαι μεταξύ των Βουλευτών και νομικών που θέλουν το Σύνταγμα να έχει τόσο μεγάλη περιπτώσιολογία. Με βρίσκει τελείως αντίθετο αυτή η τακτική. Από την άλλη πλευρά, όμως, το Σύνταγμα δίνει μερικές κατευθύνσεις και νομίζω ότι για το πολύ μεγάλο αυτό ζήτημα μπορούμε να δώσουμε μία κατεύθυνση και να συμφωνήσουμε.

Εδώ, όμως, δημιουργείται και ένα άλλο ζήτημα. Επειδή πρέπει οπωσδήποτε να προσδιορίσουμε αριθμητικά το άρθρο που θα αναθεωρήσουμε, στο οποίο θα συμπεριλαμβάνεται και αυτή η ρύθμιση, εγώ νομίζω ότι θα ήταν προτιμότερο αυτή η διάταξη να είχε συμπεριληφθεί στο άρθρο 24.

Δείτε, όμως, κατά τη γνώμη μου, τι θέμα αντιμετώπισε το ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Εάν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έβαζε αυτήν τη διάταξη στο άρθρο 24, εκ των πραγμάτων θα ήταν προς αναθεώρηση αυτό που αναφέρεται στο περιβάλλον, για το οποίο είναι και αντίθετο και το οποίο δεν θέλει να το ψηφίσει. Γι' αυτό, λοιπόν, έσπευσε να το μεταφέρει στο άρθρο 5 όπου πράγματι έχει κάπως σχέση με τα προβλήματα γενικώς των ανθρώπων και του σεβασμού των δικαιωμάτων, αλλά που θα ήταν προτιμότερο –και χρησιμοποιώ συνειδητά τη λέξη «προτιμότερο»– στο άρθρο 24. Αυτό ως μια παρατήρηση.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Ως προοπτική ...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Είναι και αυτή μια παρατήρηση, αλλά πάντως δεν βλέπω ότι μπορεί να είναι στο άρθρο 5. Σε κάθε, όμως, περίπτωση και εγώ θεωρώ, ότι πρέπει να δώσουμε μια γενικότερη κατεύθυνση, ώστε και η κοινωνία μας να σέβεται περισσότερο τα ζώα. Υπάρχει πολύς κόσμος που έχει μια ιδιαίτερη ευαισθησία. Εγώ δεν έχω τη χαρά να έχω στο σπίτι μου ζώο, αλλά έζησα πολλά χρόνια σε περιφέρεια με πολλά ζώα και έχω αυτήν την ευαισθησία. Αλλά έχοντας ή όχι την ευαισθησία αυτή, θεωρώ ότι όλοι μας πρέπει να στείλουμε ένα μήνυμα μ' αυτήν την ρύθμιση, η οποία πολύ περιληπτικά και πολύ συνοπτικά τη στέλνει υπέρ του σεβασμού των ζώων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Ο κ. Μπούρας έχει το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ: Δεν έχω υπογράψει αυτήν την πρόταση αλλά συμφωνώ. Δέχομαι όλες τις αιτιάσεις και όλα τα επιχειρήματα τα οποία αναπτύχθηκαν. Εκείνο όμως για το οποίο πήρα το λόγο είναι ότι όταν κάτι πιστεύουμε ότι πρέπει να μπει, να έχουμε το θάρρος να το ισχυριζόμαστε και να αποφεύγουμε μικροπολιτικές σκοπιμότητες για το πού πρέπει να μπει. Μην κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας. Εγώ δεν είμαι νομικός,

αλλά στο άρθρο 5 με τίποτε δεν μπορεί να μπει αυτή η ρύθμιση. Μπορεί να μπει στο άρθρο 24 ως ξεχωριστό εδάφιο γιατί δεν είναι δυνατόν ...

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Μα, κύριε συνάδελφε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Γιατί να μπει στο άρθρο 24;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ: Ακούστε κυρία Παπαδημητρίου, έχετε τις απόψεις σας, και εμείς έχουμε τις δικές μας. Εγώ κατάγομαι από επαρχία και ο κόσμος έχει μάθει να ζει στο περιβάλλον που ζουν και τα φυτά και τα δένδρα και τα ζώα και τα δάση και τα άγρια και τα ήμερα. Εκεί ανήκει, λοιπόν, και, επομένως, να έχουμε το θάρρος να προτείνουμε ότι πρέπει να μπει ξεχωριστό εδάφιο στο άρθρο 24.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε τον κύριο συνάδελφο.

Η κ. Βούλτεψη έχει το λόγο.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι αλήθεια ότι μετά την απόφαση του Π.Α.Σ.Ο.Κ. να μη συμψηφιστεί στην αλλαγή του άρθρου 24 μετέφερε αυτήν την πρόταση σε άλλο άρθρο. Παρ' όλα αυτά όμως, παρά, δηλαδή, αυτόν τον ελιγμό, εγώ πιστεύω ότι πρέπει να ψηφίσουμε αυτήν την πρόταση, διότι το ζήτημα δεν είναι να πάμε να δούμε γραφειοκρατικά που ταιριάζει κάτι ή που δεν ταιριάζει. Και παρά το γεγονός ότι ίσως φαίνεται πως ασχολούμαστε με κάτι το ασήμαντο τώρα, στην πραγματικότητα δεν είναι ασήμαντο. Είναι δείγμα πολιτισμού το πώς συμπεριφερόμαστε στα ζώα, τα οποία προστατεύουμε ή βρίσκουμε στο δρόμο απροστάτευτα.

Επιπλέον, θέλω να πω ότι το Σύνταγμα, δεν ρυθμίζει μόνο διάφορους κανόνες συμπεριφοράς. Είναι και ένα ιδεολογικό κείμενο και νομίζω ότι δίνει τον τόνο στην κοινωνία για το τι πρέπει να προσέχουμε.

Επιπλέον, επειδή είναι και ένα ζωντανό κείμενο και εμείς είμαστε μια ζωντανή Βουλή, πρέπει να ενημερώσω ότι αυτήν τη στιγμή που μιλάμε, σε γειτονίες της Αθήνας, γίνονται συρράξεις μεταξύ ανθρώπων που δεν τους αρέσει να βασανίζουν τα ζώα και μεταξύ άλλων που τα βασανίζουν. Υπήρξαν μάλιστα και δημοσιεύματα πρόσφατα για άγριο βασανισμό γάτας, για παράδειγμα, που έχουν παρουσία πολιτών οι οποίοι δεν ήξεραν πώς να αντιδράσουν.

Τέλος, θέλω να προσθέσω ότι είμαι, βέβαια, σ' αυτούς τους Βουλευτές οι οποίοι υπέγραψαν αυτήν την πρόταση και να πω ότι στην οικογένειά μου, όπως πιστεύω και σε πολλές οικογένειες στην Ελλάδα, δεν πήραμε ποτέ, παρά το ότι αγαπούμε τα ζώα, την απόφαση να φιλοξενήσουμε ένα ζώο στο σπίτι ακριβώς επειδή θεωρούσαμε μεγάλο το βάρος αυτής της υποχρέωσης. Επομένως πρέπει να δοθεί ο τόνος και σε εκείνους που επιπόλαια πολλές φορές παίρνουν ζώα στο σπίτι τους και μετά δεν μπορούν όχι μόνο να τα προστατεύσουν, αλλά επιτρέπουν και να γίνονται αντικείμενα βασανισμού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε κυρία συνάδελφε.

Ολοκληρώθηκε ο κατάλογος των ομιλητών για την πρόταση αυτή.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση της πρότασης την οποία έχει υπογράψει πρώτος ο κ. Κοσμίδης, με τον αριθμό των Βουλευτών που απαιτούνται και αφορά την αναθεώρηση των άρθρων 73 παράγραφος 3 και 4, 74 παράγραφος 3 και 5, εδάφια 3 και 4, 75 παράγραφος 2 και 76 παράγραφος 3 του Συντάγματος για θέματα νομοθετικής λειτουργίας.

Επίσης πρόταση του κ. Κοσμίδη, για αναθεώρηση του άρθρου 73 παράγραφος 3 του Συντάγματος, με θέματα νομοθετικής λειτουργίας επίσης.

Και τέλος, πρόταση του κ. Κοσμίδη και λοιπών Βουλευτών για αναθεώρηση του άρθρου 76 παράγραφος 6 του Συντάγματος, όπου προτείνεται η απόλωση της δυνατότητας συζήτησης και ψηφίσεως διοικητικών κωδίκων με την ίδια διαδικασία που προβλέπεται για τους δικαστικούς κώδικες.

Κύριε Κοσμίδη, έχετε το λόγο και επειδή είναι και οι τρεις προτάσεις σας μαζί θα σας δώσω δέκα λεπτά.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε, αλλά δεν θα τα χρειαστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν λίγες εβδομάδες διένεμα και στους τριακόσιους Βουλευτές πέντε προτάσεις μου για την αναθεώρηση διατάξεων του Συντάγματος. Στις τρεις απ' αυτές με ιδιαίτερη ευκολία συνέλεξα τις απαιτούμενες πενήντα υπογραφές. Η τέταρτη έχει συγκεντρώσει περίπου σαράντα τρεις υπογραφές και η πέμπτη λιγότερες. Προφανώς θα αναφερθώ στις τρεις προτάσεις που έχουν συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό των πενήντα υπογραφών.

Ξεκινώ από την πρόταση την οποία θεωρώ πιο ρηξικέλευθη από τις άλλες και αφορά στο θεσμό, θα έλεγα, των τροπολογιών και προσθηκών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην αντίληψη της κοινής γνώμης έχει εμπεδωθεί η πεποίθηση ότι η τροπολογία ταυτίζεται με ενέργεια εκ του πονηρού και εν κρυπτώ. Και θα έλεγα δικαίως για το απώτερο παρελθόν, όχι τόσο δίκαια για τη σχεδόν τελευταία δεκαετία και εξηγούμαι:

Κατά την οκταετία Σημίτη, που είχα ως Γενικός Γραμματέας της Κυβέρνησης την ευθύνη του συντονισμού του νομοθετικού έργου της Κυβέρνησης, ο μέσος όρος των κυβερνητικών -το τονίζω- τροπολογιών που ψηφίζονταν σε κάθε νομοσχέδιο είχε πέσει στις 2,6 ανά νομοσχέδιο και αυτό κατ' εφαρμογήν απλής εγκυκλίου του Πρωθυπουργού από το 1996. Σας βεβαιώνω ότι αυτή η νέα αντίληψη μου στοίχισε προσωπικά πολλές τριβές με πολλά μέλη της κυβέρνησης. Όμως επικράτησε αυτή η αντίληψη. Και οφείλω να αναγνωρίσω ότι και η σημερινή Κυβέρνηση είναι συγκρατημένη σ' αυτόν τον αριθμό τροπολογιών ανά νομοσχέδιο.

Παράλληλα ήμουν ο εμπνευστής της τριήμερης προθεσμίας κατάθεσης των τροπολογιών. Πριν λίγους μήνες απέστειλα γράμμα στην Πρόεδρο της Βουλής όπου την παρακάλεσα να φροντίσει για την τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής, ώστε αυτές οι τρεις μέρες να είναι εργάσιμες και όχι ημερολογιακές. Δηλαδή σήμερα μια τροπολογία κατατίθεται Παρασκευή βράδυ και συζητείται την Τρίτη, που σημαίνει ότι στο τριήμερο οι δύο ημέρες είναι αργίες. Παρά την πρόοδο που συντελέστηκε -και συνεχίζεται και τώρα- την τελευταία δεκαετία, η πεποίθηση στον κόσμο παραμένει. Και αυτό διότι εξακολουθεί και σήμερα -δεν αρνούμαι ότι και στην προηγούμενη διακυβέρνηση δεν γινόταν το ίδιο- η συχνή καταχρηστική εφαρμογή της δυνατότητας συζήτησης και ψήφισης τροπολογιών ή προσθηκών, σε αντίθεση με τη συνταγματική επιταγή η οποία επιβάλλει οι τροπολογίες και ο προσθήκες να μην είναι ούτε εκτενείς ούτε άσχετες με τα νομοσχέδια.

Όμως γνωρίζετε όλοι ότι η θεωρία των *interna corporis* της Βουλής δεν εμποδίζει τη Βουλή να νομοθετεί καθ' οιονδήποτε τρόπο, διότι δεν ελέγχονται οι διαδικασίες αυτές. Πρόσφατο παράδειγμα ήταν η τροπολογία του Ο.Τ.Ε.. Και είναι χαρακτηριστική η παραδρομή που υπάρχει στις διατάξεις του Συντάγματος, όπου έχει παραμείνει ότι οι τροπολογίες Βουλευτών κατατίθενται μια ημέρα πριν από τη συζήτηση του νομοσχεδίου και έχει οριστεί ότι οι υπουργικές τροπολογίες απαιτούν κατάθεση τρεις μέρες πριν. Είναι αντιφατικές διατάξεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο χρόνος συζήτησης και ψηφίσεως νομοσχεδίων στο ελληνικό κοινοβουλευτικό σύστημα είναι πρωτοφανής και παγκοσμίως ελάχιστος. Ένα νομοσχέδιο, όπως γνωρίζετε όλοι, κατατίθεται την Παρασκευή. Την επόμενη Τρίτη, Τετάρτη και ενδεχομένως, αν χρειαστεί, και Πέμπτη συζητείται στην αρμόδια επιτροπή. Και τη μεθεπόμενη εβδομάδα πάλι Τρίτη, Τετάρτη, ενδεχομένως και Πέμπτη ψηφίζεται στην Ολομέλεια. Δηλαδή σε δυο εβδομάδες στο ελληνικό Κοινοβούλιο ψηφίζονται νομοσχέδια. Αυτό δεν γίνεται πουθενά αλλού στον κόσμο. Δηλαδή όλα τα νομοσχέδια συζητούνται ουσιαστικά με τη διαδικασία του επείγοντος χωρίς επίκληση της διαδικασίας αυτής.

Έχω μελετήσει πολύ το θέμα και θεσμικά και πρακτικά. Θεωρώ ότι η διαδικασία προσθήκης ή τροπολογίας, που αναφέρεται σε διατάξεις άλλων νόμων άσχετων με το συζητούμενο νομοσχέδιο, είναι αχρείαστη και ενίοτε επικίνδυνη. Γι' αυτό προτείνω την κατάργηση της δυνατότητας κατάθεσης, συζήτησης

και ψήφισης προσηκών και τροπολογιών σε νομοσχέδια ή προτάσεις νόμων και τη διαγραφή των σχετικών διατάξεων από το Σύνταγμα και φυσικά κατ' επέκταση και από τον Κανονισμό της Βουλής.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Και των Βουλευτών;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Και των Βουλευτών;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Ασφαλώς η πρότασή μου αυτή συνδυάζεται και με άλλη πρόταση στην οποία θα αναφερθώ και έχει να κάνει με τις προτάσεις νόμων.

Ασφαλώς παραμένει δυνατότητα αναδιαμόρφωσης, αναδιατύπωσης και τροποποίησης του περιεχομένου διατάξεων του συζητούμενου νομοσχεδίου, όπως ισχύει άλλωστε και τώρα.

Θα συνδυάσετε την απάντηση στο εύλογο ερώτημά σας μ' αυτά που θα πω παρακάτω για τις προτάσεις νόμων.

Άρθρο 76, παράγραφος 6. Ανέκαθεν στα ελληνικά Σύνταγμα υπήρχε διάταξη που προέβλεπε τη διαδικασία συζήτησης και ψήφισης των δικαστικών κωδίκων ως κωδίκων. Αργότερα –δεν ενθυμούμαι πότε– στη διαδικασία αυτή προστέθηκαν και οι διοικητικοί κώδικες. Αυτό έγινε πολύ αργότερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποδείχθηκε ότι αυτή η προσθήκη των διοικητικών κωδίκων είναι ένα λάθος. Τους διοικητικούς κώδικες δεν τους συντάσσουν ούτε σοφοί ούτε εξειδικευμένοι νομικοί ή άλλοι τεχνοκράτες. Δείτε τις συνθέσεις των επιτροπών που συνέταξαν τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, το Δημοσιοϋπαλληλικό Κώδικα ή άλλους διοικητικούς κώδικες. Η σύνθεση των επιτροπών αυτών δεν περιλαμβάνει ανθρώπους με ιδιαίτερως εξειδικευμένες γνώσεις.

Ήδη σε νομοσχέδιο που συζητήθηκε χθες στην επιτροπή πολλές διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο οποίος ψηφίστηκε πριν από λίγους μήνες, τροποποιούνται. Ο Δημοσιοϋπαλληλικός Κώδικας που ψηφίστηκε πριν από λίγες εβδομάδες, έχει εκατόν εξήντα εννέα άρθρα. Από τα εκατόν εξήντα εννέα άρθρα μόνο οκτώ είναι καινούργια άρθρα σε σχέση με τον προηγούμενο Δημοσιοϋπαλληλικό Κώδικα του 1999 και μόνο επτά άρθρα αντικαθιστούν παλαιότερες διατάξεις.

Η Αξιωματική Αντιπολίτευση και εγώ προσωπικά δεν είχαμε κανένα πρόβλημα να ψηφίσουμε τη συντριπτική πλειοψηφία των διατάξεων του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα και μάλιστα και τις νέες διατάξεις. Είχαμε διαφωνία σε μια, δυο διατάξεις, κυρίως στη μεταβατική διάταξη και υποχρεωθήκαμε και καταψήφισαμε ολόκληρο τον Κώδικα. Και δεν είχαμε καμία δυνατότητα να βοηθήσουμε την Κυβέρνηση στη διαμόρφωση των διατάξεων κατά τον καλύτερο τρόπο, ώστε να μη χρειαστεί σε λίγο καιρό, όπως έγινε με τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, να επανέλθει η Κυβέρνηση και να τροποποιεί.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι πρέπει να απαλειφθεί από το άρθρο 76 παράγραφος 6, η δυνατότητα συζήτησης και ψήφισης διοικητικών κωδίκων με τη διαδικασία των κωδίκων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δεν θα χρειαστώ πάνω από δυο λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

Και θα κλείσω με τις προτάσεις νόμων. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλες οι κυβερνήσεις διαχρονικά και ανεξάρτητα ερμηνεύουν εσφαλμένα την παράγραφο 3 του άρθρου 73 και έτσι προτάσεις νόμων των Βουλευτών συζητούνται περίπου κατ' οικονομία σε μια συνεδρίαση χωρίς να διεξάγεται ψηφοφορία. Αυτή είναι μια εσφαλμένη ερμηνεία. Επειδή όμως έχει επικρατήσει αυτή η εσφαλμένη ερμηνεία, θεωρώ αναγκαία την αναθεώρηση της διάταξης αυτής, προκειμένου οι προτάσεις νόμων των Βουλευτών να συζητούνται και να τίθενται σε ψηφοφορία, όπως όλα τα νομοσχέδια χωρίς καμία διάκριση.

Και μάλιστα, όχι μόνο αυτό, αλλά εν όψει της πολυτέλειας που διαθέτει το ελληνικό Κοινοβούλιο να ψηφίζει νομοσχέδια με τόση ευκολία και σε μηδέν χρόνο, το να συζητείται μία πρόταση νόμου μια φορά το μήνα, για μένα είναι αδιανόητο. Θα έλεγα να ορισθεί ότι τουλάχιστον δύο προτάσεις νόμων θα συζητούνται κατά μήνα, για να μην πω και περισσότερες, οπότε κάθε Βουλευτής στις προτάσεις νόμων θα μπορεί να περιλάβει οποιαδήποτε τροπολογία ή προσθήκη που αφορά ψηφισμένους και εκδεδομένους νόμους, προκειμένου να προωθήσει αυτό που θεωρεί ρυθμιστό. Άρα επανέρχομαι στις τροπολογίες και λέω

ότι δεν βλέπω κανένα λόγο να υπάρχει ο θεσμός των τροπολογιών.

Και να σας πω ένα παράδειγμα. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει καταθέσει από την άνοιξη του 2006, δηλαδή, εδώ και δέκα μήνες, μια πρόταση νόμου που θεωρώ πολύ σημαντική –είμαι εις εκ των συντακτών– και αφορά τις προσλήψεις, τις συμβάσεις έργου. Εκεί προτείνουμε να σταματήσει αυτό το βιολί –επιτρέψτε μου τη λέξη– με τις συμβάσεις έργου. Σας έδωσα πίνακα πριν από λίγες μέρες. Στα σχεδόν τρία χρόνια της σημερινής διακυβέρνησης έχουν εγκριθεί ενενήντα μία χιλιάδες συμβάσεις έργου. Αυτή η πρόταση δεν έχει εισαχθεί για συζήτηση. Δηλαδή θα γίνουν εκλογές και θα μείνει στα ράφια. Ε, δεν είναι σωστό αυτό.

Γι' αυτό, λοιπόν, προτείνω πρώτον, την αναθεώρηση και αυτής της διάταξης, για να σταματήσει αυτή η εσφαλμένη ερμηνεία και δεύτερον, οι προτάσεις νόμων των Βουλευτών να αποκτήσουν ένα περιεχόμενο και μια αποτελεσματικότητα και να αξιοποιηθούν έτσι οι θεσμικές αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου. Διότι συχνά μιλάμε για αναβάθμιση του Κοινοβουλίου. Το Κοινοβούλιο δεν χρειάζεται σε κείμενα αναβάθμιση. Το Κοινοβούλιο αυτό που χρειάζεται είναι να αξιοποιηθεί το θεσμικό του ρόλο και τις αρμοδιότητες που ήδη έχει, που δεν το κάνει.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Σκυλλάκος.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, είμαστε από τα κόμματα που, έτσι όπως έρχονται τα νομοσχέδια και οι τροπολογίες, θίγονται περισσότερο. Διότι δεν είμαστε από τα μεγαλύτερα κόμματα με πληθώρα Βουλευτών και με τα ασφυκτικά πλαίσια που υπάρχουν, για να μελετήσουμε τα νομοσχέδια, να ετοιμάσουμε προ τριών ημερών τροπολογίες, να είμαστε εμπρόθεσμοι ή να παρακολουθήσουμε τη ροή των τροπολογιών με τους λίγους Βουλευτές που έχουμε, έχουμε σοβαρότατα προβλήματα. Εμείς θα θέλαμε να λυθεί το πρόβλημα, λοιπόν, των τροπολογιών.

Το θέμα όμως δεν είναι κατά τη γνώμη μου συνταγματικό. Θα μπορούσαμε να το έχουμε αντιμετωπίσει με σοβαρές αλλαγές στον Κανονισμό της Βουλής και στην πρακτική.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Σωρεία διατάξεων του Συντάγματος μιλάνε για τροπολογίες.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Προβλέπω ότι δεν πρόκειται να περάσει αυτή η ρύθμιση. Το θέμα είναι να καθίσουμε κάτω, όταν θα αλλάξουμε τον Κανονισμό, να αντιμετωπίσουμε ορισμένα ζητήματα. Κατανοώ την ανάγκη της κάθε κυβέρνησης να φέρει τροπολογία, όπως και η κάθε κυβέρνηση πρέπει να κατανοεί την ανάγκη των κομμάτων ή των Βουλευτών να φέρουν και τις δικές τους τροπολογίες.

Ποια πρακτική εφαρμόζεται; Η πρακτική που είναι με τη συναίνεση των δύο μεγαλύτερων κομμάτων, ότι άσχετες τροπολογίες σε σχέση με το αντικείμενο του νομοσχεδίου –αυτό που λέω το λέει το Σύνταγμα, ότι πρέπει να είναι σχετικές οι τροπολογίες με το αντικείμενο– γίνονται δεκτές ως σχετικές κατ' οικονομία, διότι είναι του ιδίου Υπουργείου. Είναι άσχετες με το αντικείμενο. Δηλαδή μπορεί να μας έρθει από το Υπουργείο Συγκοινωνιών μία τροπολογία σε ένα νομοσχέδιο για τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας που να αφορά τον Ο.Τ.Ε., γιατί είναι του ιδίου Υπουργείου. Και αυτό συμβαίνει, δεν φταίει το Σύνταγμα. Εμείς θέλουμε να διατηρήσουμε το δικαίωμα ως κόμμα και ως Βουλευτές να καταθέτουμε τροπολογίες και να καθίσουμε κάτω να κουβεντιάσουμε το πώς λειτουργεί το όλο σύστημα.

Συμφωνώ απολύτως με την πρόταση που κάνει ο κ. Κοσμίδης και οι υπόλοιποι με τους κώδικες. Διαφωνούμε σε ένα άρθρο, δεν μπορούμε να το τροποποιήσουμε. Και έχουμε εφεύρει τη μέθοδο του γυρίζει πίσω ο κώδικας και ξεκινάει η διαδικασία από την αρχή, όταν ο Υπουργός θέλει την παραμικρή αλλαγή να κάνει. Πρέπει αυτό το θέμα να αντιμετωπιστεί. Συμφωνούμε μ' αυτήν την πρόταση που κάνει.

Όσον αφορά τώρα στις προτάσεις νόμων, εμείς στο μισό συμφωνούμε και στο μισό δεν συμφωνούμε. Σε ποιο συμφωνούμε; Συμφωνούμε στο ότι πρέπει να είναι περισσότερες οι

προτάσεις νόμων το μήνα, να διπλασιαστεί ο αριθμός. Δεν ξέρω αν το άρθρο 74, παράγραφος 6, μπορεί να ερμηνευτεί στενά ή με ευρύτητα, γιατί εκεί μιλάει για μία φορά το μήνα, εάν αυτό είναι περιοριστικό ή δεν είναι περιοριστικό. Εάν είναι περιοριστικό, πρέπει να την αλλάξετε την παράγραφο στο άρθρο 74.

Από εκεί και πέρα εμείς θέλουμε οι προτάσεις νόμων και μάλιστα και με λαϊκή πρωτοβουλία. Υπάρχει και πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., που λέει για 3% πολιτών που μπορούν να προτείνουν, εμείς λέμε με μικρότερο ποσοστό και θα έπρεπε να αφορά και ζητήματα που έχουν σχέση με μισθούς, συντάξεις κ.λπ.. Αυτή είναι η ρήτρα η απαγορευτική, ότι δεν μπορεί η Αντιπολίτευση να φέρει πρόταση νόμου για ζητήματα που άπτονται του κόστους. Τι ενδιαφέρει τον κόσμο τώρα και λέμε για λαϊκή πρωτοβουλία κ.λπ.; Θέλει να λύσει τα προβλήματά του. Αν στερείται του δικαίου, είναι εύκολο να απορρίπτεται από την κυβερνητική πλειοψηφία, όχι όμως να μην μπορείς να καταθέσεις πρόταση νόμου.

Βεβαίως συμφωνούμε ότι πρέπει να γίνεται ψηφοφορία, να μην ερμηνεύεται διαφορετικά. Συμφωνούμε, λοιπόν, στο μισό σκέλος της πρότασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ξεκινήσω με την πρόταση των συναδέλφων που υπογράφεται με πρώτον το συνάδελφο κ. Κοσμίδη, την υπ' αριθμόν 253 που αφορά στους κώδικες. Επιτρέψτε μου όμως να σας αναφέρω ένα γεγονός: Χθες το βράδυ η αρμόδια Διαρκής Επιτροπή σε ένα νομοσχέδιο που αφορά στους μετανάστες, μεταξύ των άλλων άρθρων συζήτησε και άρθρα που τροποποιούν τον προϋπολογισμό ψηφισθέντα Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Δεν έχει κανένα λόγο ζητήματα διοικητικά να περιβάλλονται τη μορφή του κώδικα. Ασφυκτιά η διαδικασία και το έχουμε παρατηρήσει. Και ασφυκτιά όχι μόνο αναφορικά με τη μη δυνατότητα του Βουλευτή κάποιες διατάξεις να τις ψηφίζει και κάποιες να τις καταψηφίζει, αλλά ασφυκτιά σε σχέση με τη δυνατότητα να βελτιώνει νομοθέτημα, όταν αφορά σε τέτοια ζητήματα. Και πρέπει η διαδικασία των κωδίκων να περιοριστεί, όπως ορθά προτείνεται, μόνο στους δικαστικούς κώδικες, στους κώδικες δικαίου, γιατί πράγματι εκεί είναι ένα οικοδόμημα, έχει μία συνολική άποψη η ρύθμιση και δεν είναι δυνατόν εκεί να έχουμε τη διαδικασία της συζήτησης διάταξη προς διάταξη. Συμφωνώ, επομένως, απόλυτα ότι πρέπει να σταματήσει η διαδικασία των διοικητικών κωδίκων και να περιοριστεί μόνο τους δικαστικούς κώδικες.

Το δεύτερο ζήτημα η προτεινόμενη αναθεώρηση της παραγράφου 3 του άρθρου 73 του Συντάγματος.

Είναι απόλυτα ορθό αυτό που είπε ο κ. Κοσμίδης, ότι εσφαλμένη είναι η ερμηνεία η οποία γίνεται χρόνια ολόκληρα, με όποια κυβέρνηση ήταν επάνω, αλλά ακριβώς αυτή η εσφαλμένη ερμηνεία πρέπει να αντιμετωπιστεί σύμφωνα με την πρόταση που κατατίθεται. Δηλαδή να γίνεται διεξαγωγή ψηφοφορίας.

Έχω, όμως, και εγώ την αντίθεση που διατύπωσε ο συνάδελφος κ. Σκυλλάκος: Γιατί δεν έχει τη δυνατότητα ο Βουλευτής ή οι Βουλευτές να καταθέτουν πρόταση νόμου, να συζητείται και να έρχεται για ψηφοφορία στη Βουλή και για θέματα, τα οποία αφορούν επί παραδείγματι στη δημοσιονομική πολιτική; Γιατί αυτά τα ζητήματα που είναι εξαιρετικά κρίσιμα και σημαντικά, να βρίσκονται έξω από τη δυνατότητα αντιμετώπισής τους από τους Βουλευτές;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Δεν είμαι αντίθετος σ' αυτό εγώ.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Ναι, αλλά η πρότασή σας λέει επί λέξει, κύριε Κοσμίδη, ότι «δεν εισάγονται για συζήτηση μόνο προτάσεις νόμων που προβλέπουν χορήγηση μισθού ή σύνταξης ή γενικά οικονομικού οφέλους».

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Είναι για ειδικές περιπτώσεις.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Σε κάποιο πρόσωπο σε βάρος του δημοσίου ή νομικών.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Σε κάποιο πρόσωπο, δηλαδή, μιλάμε για ατομική σύνταξη.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Κοσμίδη, προσεγγίζω καλοπροαίρετα την πρότασή σας, αλλά μην την υπερασπίζεστε στο σημείο που έχει μία, κατά τη γνώμη μου πάντα, ατέλεια.

Γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι η έννοια «πρόσωπο» ερμηνεύεται διαφορετικά, διότι μπορεί να αφορά –έτσι λένε οι Υπουργοί– σε κάποια πρόσωπα. Επομένως θα έβλεπα την πρότασή σας ως ορθή εάν έλεγε, «σε κάποιο μεμονωμένο πρόσωπο». Εάν, λοιπόν, συμφωνείτε με την προσθήκη αυτή, είμαστε απόλυτα εντάξει.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Εντάξει, να το προσθέσουμε. Αυτό εννοώ.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Επειδή ξέρω ότι αυτό θα εννοούσατε, γι' αυτό σας προτείνω να το βελτιώσετε, βάζοντας «σε κάποιο μεμονωμένο πρόσωπο».

Το τρίτο ζήτημα όσον αφορά στην κατάργηση της δυνατότητας κατάθεσης συζήτησης και ψήφησης προσηκόντων και τροπολογιών.

Όλα αυτά που είπατε είναι ορθά, αλλά φοβάμαι, εάν καταργήσουμε το δικαίωμα του Βουλευτή να καταθέτει τροπολογίες για επί μέρους ζητήματα, τότε θα έχουμε περιορίσει ακόμα περισσότερο τη νομοθετική του πρωτοβουλία, η οποία –νομίζω ότι θα συμφωνήσετε, κύριοι συνάδελφοι– ουσία είναι ανύπαρκτη.

Να πω το τετριμμένο και γνωστό σε όλους: Από τη Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα, μόνο δύο νόμοι υπήρξαν ή τρεις, αν δεν κάνω λάθος, που έγιναν νόμοι του κράτους, με πρωτοβουλία Βουλευτή ή Βουλευτών και μάλιστα για επουσιώδη ζητήματα. Η μία πρόταση νόμου αφορούσε στην καθιέρωση της 3ης Οκτωβρίου ως ημέρας τιμής της τρίτης ηλικίας.

Θα έλεγα, λοιπόν, ότι δεν μπορούμε να καταργήσουμε το δικαίωμα του Βουλευτή ή των Βουλευτών να τροπολογούν. Άλλωστε υπάρχουν ζητήματα που δεν αντέχουν να πάρουν τη μορφή πρότασης νόμου. Τι θα κάνουμε μ' αυτά τα ζητήματα; Πώς ο Βουλευτής θα έχει τη δυνατότητα να παρέμβει σε ένα νομοσχέδιο, για να τροποποιήσει μία συγκεκριμένη διάταξη βελτιωτικά; Ξεκινάω από την παραδοχή και το τεκμήριο ότι είμαστε καλόπιστοι. Φοβάμαι ότι είναι ατελής η πρότασή σας και θα δημιουργήσει προβλήματα σαν κι αυτά.

Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε, υπάρχουν ρυθμίσεις που μπορούν να εξασφαλιστούν στο επίπεδο του Κανονισμού της Βουλής. Και πρέπει να υπάρξει τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής.

Και μία τελευταία παρατήρηση αναφορικά με το νομοθετήν. Αισθάνεται άσχημα η κάθε κυβέρνηση, όχι μόνο η παρούσα, αλλά και οι προηγούμενες, εάν κάθε μέρα δεν έχουμε νομοθετικό έργο.

Δηλαδή πρόκειται για πολιτική παραδοξότητα, κάθε μέρα το ελληνικό Κοινοβούλιο να ψηφίζει ή να συζητά σχέδια νόμου και να αισθάνεται ελεγχόμενη η Κυβέρνηση, πολλές φορές και η Βουλή, γιατί λέει δεν έχει νομοσχέδιο να συζητήσει. Ας κάνουμε μία συγκριτική μελέτη με άλλα Κοινοβούλια και αν την κάνουμε θα διαπιστώσουμε ότι τα άλλα ευρωπαϊκά Κοινοβούλια δεν έχουν αυτήν τη βιομηχανία νομοθετημάτων που έχει η Βουλή των Ελλήνων. Δηλαδή αρρυθμιστα είναι όλα τα ζητήματα και σπεύδουμε κάθε μέρα να νομοθετούμε;

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Είμαστε στη φάση των μεταρρυθμίσεων.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κυρία Παπακώστα, ο νόμος νοείται. Εγώ δεν θέλω να σας στερήσω τη δυνατότητα να επαίρεσθε ότι έχετε μεταρρυθμίσεις και γι' αυτό νομοθετείτε. Εγώ αναφέρομαι, όμως, και σας βεβαιώνω, χωρίς καμία αντιπολιτευτική διάθεση –άλλο πράγμα συζητάμε– σε μία κατάσταση η οποία δεν με βρίσκει σύμφωνο και νομίζω ότι και εσάς δεν πρέπει...

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Συμφωνώ με σ' αυτό.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Αν συμφωνείτε χαίρομαι.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ.

Ο συνάδελφος κ. Μητσοτάκης έχει το λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Με πολλή προσοχή άκουσα τις τοποθετήσεις του κ. Κοσμίδη σχετικά με τις προτάσεις του για την αναθεώρηση των άρθρων 73 έως και 76. Σπεύδω να πω ότι συμφωνώ με την πρότασή σας, κύριε συνάδελφε, όσον αφορά τους διοικητικούς κώδικες, όπως συμφωνώ και με την πρότασή σας σχετικά με την αύξηση

του αριθμού των προτάσεων νόμου. Διότι πράγματι αυτό είναι ένα όπλο, θα έπρεπε να είναι η δυνατότητά μας, προκειμένου να αναβαθμίσουμε το ρόλο της νομοθετικής εξουσίας και να μην περιοριζόμαστε στο να κρίνουμε ή να ψηφίζουμε προτάσεις και πρωτοβουλίες οι οποίες προέρχονται από την εκτελεστική εξουσία.

Είναι σωστό αυτό το οποίο ειπώθηκε στην Αίθουσα, ότι είναι ελάχιστα τα παραδείγματα από τη Μεταπολίτευση και μετά, πρωτοβουλιών, οι οποίες προήλθαν από το νομοθετικό Σώμα και οι οποίες κατέληξαν να γίνουν νόμοι του κράτους. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι το ιστορικό προηγούμενο θα πρέπει να είναι και οδηγός για τη μελλοντική μας συμπεριφορά.

Όσον αφορά στις τροπολογίες, θα πρέπει να σας πω ότι συμμερίζομαι τον προβληματισμό τον οποίο εξέθεσε ο κ. Κουβέλης. Θεωρώ ότι η τροπολογία είναι ένα όπλο στα χέρια του μεμονωμένου Βουλευτή, ο οποίος θέλει να κάνει παρέμβαση σε συγκεκριμένο νομοθέτημα. Παρέμβαση, όπως πολύ σωστά αναφέρθηκε από τον κ. Κουβέλη, η οποία πιθανώς να είναι και ήσσονος σημασίας, παρέμβαση η οποία πιθανώς να μην μπόρεσε να γίνει στη σχετική αρμόδια επιτροπή, διότι ο Βουλευτής μπορεί να μη συμμετέχει σ' αυτήν. Κατά συνέπεια δεν με βρίσκει επί της αρχής σύμφωνο η πρότασή σας να στερήσουμε από το Βουλευτή αυτό το δικαίωμα. Συμμερίζομαι τον προβληματισμό σας σχετικά με την εικόνα την οποία έχουν αποκτήσει οι τροπολογίες στα μάτια του κόσμου. Θεωρώ όμως ότι αυτό έχει κυρίως να κάνει με υπουργικές τροπολογίες, με τροπολογίες οι οποίες προέρχονται από την Κυβέρνηση και όχι με βουλευτικές τροπολογίες. Και το να καταργήσουμε το δικαίωμα του Βουλευτή να καταθέτει μεμονωμένες τροπολογίες, εμένα προσωπικά δεν με βρίσκει σύμφωνο. Θα έλεγα όμως ότι δεν συνάδει με το χαρακτήρα του Κοινοβουλίου, τελευταία στιγμή να έρχεται η Κυβέρνηση και να προσθέτει τροπολογίες που δεν έχουν συζητηθεί στις αρμόδιες επιτροπές και οι οποίες δεν είναι σχετικές με το κύριο νομοθέτημα το οποίο συζητείται. Αυτό όμως, επιτρέψτε μου να πω, ότι σχετίζεται και με την ίδια τη φύση των νομοθετημάτων που συζητούμε. Συζητούμε παραδείγματος χάριν σήμερα στην Ολομέλεια ένα νομοθέτημα του Υπουργείου

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ

Μεταφορών, το οποίο έχει ένα πολύ συγκεκριμένο τίτλο. Αναφέρεται στην απελευθέρωση των μεταφορών όσον αφορά τη χρήση των χώρων των slots. Στο νομοσχέδιο αυτό όμως συμπεριλαμβάνεται και μία σειρά άλλων διατάξεων που άπτονται του Υπουργείου Μεταφορών. Έχουμε, δηλαδή, να κάνουμε με ένα νομοσχέδιο σκούπα, αν θέλετε, του Υπουργείου. Άρα το πρόβλημα είναι ευρύτερο. Δεν έχει μόνο να κάνει με την προσθήκη τροπολογιών της τελευταίας στιγμής, αλλά έχει να κάνει και με τον τρόπο με τον οποίο η ίδια η εκτελεστική εξουσία αντιλαμβάνεται τα νομοθετήματα που φέρνει στη Βουλή και έχει επίσης να κάνει με την αναντιστοιχία, η οποία πολύ συχνά παρουσιάζεται μεταξύ του τίτλου του νομοθετήματος και του περιεχομένου του.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Σας ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η επεξεργασία και εξέταση συμπληρωματικών προτάσεων αναθεώρησης διατάξεων του Συντάγματος που βάσει των άρθρων 110 του Συντάγματος και 119 του Κανονισμού της Βουλής έλαβαν τον απαιτούμενο αριθμό υπογραφών Βουλευτών.

Έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της συνεδρίασης ΙΣΤ' της Τετάρτης 17 Ιανουαρίου 2007 και ερωτάται η Επιτροπή αν τα επικυρώνει.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Τα Πρακτικά της ΙΣΤ' συνεδρίασής της Τετάρτης 17 Ιανουαρίου 2007, επικυρώθηκαν.

Στο σημείο αυτό κύριοι συνάδελφοι, δέχστε να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση της Επιτροπής και ώρα 13.33' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα το απόγευμα ημέρα Τετάρτη 31 Ιανουαρίου 2007 και ώρα 15.00' με αποκλειστικό θέμα ψηφοφορία επί των προτεινόμενων προς αναθεώρηση διατάξεων του Συντάγματος.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ

